

Senioriopettaja

Nro 1/2018

26.1.2018

Jäsenedut vuonna 2018
Pohjoismaiset päivät Suomessa

Senioriopettaja

Nro 1/2018 26.1.2018

Kasvatustieteen emeritus professori Juhani Aaltola haastaa opettajia rakentamaan sivistystä.

Tässä numerossa

- 4 Tule senioriopettajapäiville Stadiin
- 7 Varapuheenjohtaja: Paikallinen toiminta
- 8 Sivistyksen haaste
- 10 Kulttuurikävelyllä Juuan Vuokossa
- 12 Suomalaisen yleisurheilun merkityksestä
- 14 Mikä olikaan Tammikuun kihlaus?
- 15 Jäsenetusi vuonna 2018
- 18 Saarikoski: Ystävänpäivä ongelmako?
- 23 Muistetaanpa Topeliusta!
- 25 Seniorikokin unkarilaisia ruokia

Julkaisija: Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry
Undervisningssektorns Seniororganisation rf

Puheenjohtaja

Erkki Kangasniemi
Bredantie 40
02700 Kauniainen
erkki.kangasniemi@gmail.com

Toiminnanjohtaja

Kirsti Lehtinen
020 748 9736
kirsti.lehtinen@oaj.fi

www.osj.fi

www.facebook.com/osjry

Sivulle pääset joko omalla tai esimerkiksi kirjastosi tietokoneella.

Postiosoite

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
020 748 9736
Kaikki lehteen tuleva aineisto
päätoimittajalle: senioriopettaja@osj.fi

Osoite- ja jäsentietojen muutokset

Opetusalan Seniorijärjestön toimisto
020 748 9678
seniorit@oaj.fi

Päätoimittaja/toimitussihteeri

Anneli Rajaniemi

Kytöpolku 33, 00740 Helsinki

puh 040 768 8436

senioriopettaja@osj.fi

Ilmestyy kuusi numeroa vuodessa

Painos 22 100 kpl

ISSN 1798-6885

Toimitusneuvosto:

Marja-Terttu Halpio-Huttunen (pj), 044 293 3839

mthalpio (at) gmail.com

Arja Jääskeläinen, 044 306 9545

arjajii (at) gmail.com

Erkki Kangasniemi

erkki.kangasniemi (at) gmail.com

Kari-Veli Lehtonen, 050 582 3105

kariveli.lehtonen@gmail.com

Osmo Ukkonen, 040 763 7202

osmoukk@suomi24.fi

Anneli Rajaniemi (siht.) päätoimittaja

Taitto: Tuula Koivula ja Anneli Rajaniemi

Kirjapaino: Forssa Print, Esko Aaltosen katu 2, 30100 Forssa

puh. 03 42351

sähköposti: fkp@forssaprint.fi

Lehti julkaisee OSJ ry:n jäsenten pikkuilmoituksia maksutta.

Tilaushinta sisältyy jäsenmaksuun.

Toimituksellinen aineisto pyydetään lähettämään päätoimittajalle PC-muodossa kirjoitettuna ilman rivinvaihtoja tai pakkotavutuksia. Naputa kolme tyhjää lyöntiä kappalejon merkiksi! Kuvat suositellaan ottamaan mahdollisimman suuressa koossa. Käytä mieluummin sähköpostia, tekstit esimerkiksi Word tai RTF muodossa. Konekirjoitettu paperikäsikirjoitus käy myös. Tekstit ja kuvat voi lähettää myös CD-levyllä. Aineisto palautetaan vain pyydettyäessä.

19. vuosikerta

Ilmestymisaikataulu 2018

Numero	Aineisto	Ilmestyy
2	14.2.2018	23.3.2018
3	25.4.2018	1.6.2018
4	1.8.2018	7.9.2018
5	12.9.2018	19.10.2018
6	7.11.2018	14.12.2018

Kansi

Suomen talvi on ihmeellinen

Kuva: Matton

Omaisuus seinissä

Suomalaiset sijoittavat varovaisesti ker-tyneitä varojaan. Useimmilla suurin osa varallisuudesta on kiinni omassa kodissa, yli puolella kansalaisista omakotitalossa.

Omistusasuminen on Suomessa suosittua, ja pienempi osa eri-ikäisistä kansalaisista on kiinnostunut vuokralla asumisesta.

Asuntolainan lyhentäminen on ollut vuosikausia eräänlaista pakkosäästämistä niillekin, jotka eivät muutoin saisi rahaa sivuun. Valtio on antanut sivusta tukea myöntämällä lainan koroista verovähennyksiä. Lisäksi omana asuntona käytetyn asunnon luovutusvoitto on ollut verovapaata.

Moni meistä ajattelee, että oma asunto tarjoaa turvallisen ja melko edullisen asumisratkaisun eläkevuosiksi. Jos lainan on ehtinyt maksaa pois eikä asuntoon tai taloyhtiöön ole luvassa suuria peruskorjauksia, asumisen kulut saattavat olla kohtuulliset.

Eläkeläisten menoissa asumiskulut näyttelevät kuitenkin merkittävää roolia. Yli 65-vuotiailla monet kulutusmenot pienenevät, mutta eivät asumismenot. Pellervon taloustutkimus on laskenut, että yksin elävillä

senioreilla asumismenoihin saattaa kulu-ja noin 40 prosenttia tuloista.

Viime vuosien yllätys on ollut asuntojen hintakehityksen muuttuminen aiemmista vuosista. Vuosikymmenien ajan asuntojen hinnat kehittyivät eri puolilla Suomea samansuuntaisesti. Hinnat olivat toki eri tasoilla, mutta nousu- ja laskuvauhti oli suunnilleen sama.

Nyt tilanne on toinen. Kasvukeskuksissa ja etenkin pääkaupunkiseudulla hinnat ovat nousseet nopeasti. Keskusten ulkopuolella taas asunnot ovat jo vuosien ajan menettäneet arvoaan tuntuvasti. Kun miettii, mikä voisi olla oman asunnon arvo tulevina vuosina, kannattaa olla tietoinen näistä hintojen muutossuunnista.

Jos on laskenut vanhuudenturvaansa omistusasuntonsa varaan, olisi hyvä selvittää, miten helposti asunto on myytävissä. Osassa Suomea on jo havaittu, että asunnoille on vaikea löytää ostajaa ja myyntiajat ovat pitkiä. Omakotitalo muuttotappioalueella saattaa olla sangen hankala myytävä. Pahimmillaan voi käydä niin, että talo jää, mutta talon arvo sulaa pois.

Työeläke on senioriopettajien toimeentulon perusta. Sen arvo ei viime vuosina ole juuri kasvanut, kun indeksikorotukset ovat jääneet olemattomiksi. Siksi ei ole merkityksetöntä, miten käy oman asunnon arvolle omistajan vanhetessa.

Kirsti Lehtinen
toiminnanjohtaja
kirsti.lehtinen@oaj.fi

Egendomen fast i väggarna

Finnarna placerar försiktigt sina samlade medel. De flesta har sin förmögenhet fast i det egna hemmet, över hälften av medborgarna i ett egnehemshus.

Att bo i ägandebostad är populärt i Finland, och en liten del av medborgarna i olika åldrar är intresserade av att bo på hyra.

Avkortningarna på bostadslån har i många år varit en form av tvångssparande också för dem, som inte annars skulle få pengar vid sidan om. Staten har vid sidan om gett understöd genom att bevilja skattelättnader för räntorna på lånet. Dessutom har överlåtelsevinsten för en bostad man använt till eget boende varit skattefri.

Många av oss tror, att den egna bostaden erbjuder en trygg och ganska förmånlig lösning på boendet under pensionsåren. Om man har hunnit betala bort lånet och det inte blir stora grundrenoveringar kan utgifterna för boendet vara rimliga.

För pensionärernas utgifter spelar dock boendekostnaderna en betydande roll. För

över 65 år gamla minskar konsumtionskostnaderna, men inte boendekostnaderna. Pellervo Ekonomiska Forskningsinstitut har räknat ut, att ensamboende pensionärer kan använda så mycket som 40 procent av sina inkomster till boendet.

De senaste årens överraskning har varit prisutvecklingen på bostäder i jämförelse med tidigare år. Under årtionden har bostädernas priser utvecklats åt samma håll i olika delar av Finland. Prisen var dock på olika nivå, men nivån på höjning och sänkning har varit ungefär den samma.

Nu är situationen en annan. I tätorterna och framför allt i huvudstadsregionen har priserna stigit snabbt. Utanför tätorterna har värdet på bostäder redan under årtal minskat kännbart. Då man funderar på vad den egna bostadens värde kommer att vara under kommande år, lönar det sig att vara medveten om riktningen för dessa prisförändringar.

Om man har räknat med att ägandebo-

staden är en trygghetsfaktor inför ålderdomen skulle det vara bra att utreda, hur lätt bostaden går att sälja. I en del av Finland har man redan noterat, att det är svårt att hitta köpare till bostäder och att försäljningstiderna är långa. Att sälja ett egnehemshus i områden med negativ flyttning är verkligen svårt. I värsta fall kan det bli så, att hus blir kvar, men husets värde smälter bort.

Arbetspensionen är grunden till inkomst för seniorlärarna. Värdet på denna har inte i nämnvärd grad stigit under de senaste åren då indexförhöjningarna har blivit obefintliga. Därför är det inte betydelselöst hur det går för priset på den egna bostaden då man blir äldre.

Kirsti Lehtinen
verksamhetsledare

Ulla Bäck
översättning

”Stadi on buli mutta snadi”

Valtakunnalliset senioriopettajapäivät Helsingissä
22.–23.9.2018

**Päivät järjestetään Hakaniemessä sijaitsevassa
Helsinki Congress Paasitornissa, Paasivuorenkatu 5 A.**

LAUANTAI 22.9.2018

OSJ:n koulutuspäiväosuus on Paasitornin juhlasalissa. Koulutuspäivään saavat osallistua OSJ:n yhdistysten viralliset edustajat sekä muut OSJ:n jäsenet. OSJ maksaa kaikkien koulutuspäivään osallistujien kustannukset sisältäen lounaan ja iltapäiväkahvin. OSJ maksaa lisäksi virallisten edustajien matkakulut. Iltaa vietämme hyvän ruuan ja mukavan ohjelman merkeissä Paasitornin juhlasalissa. Paasitornin kotisivut ovat osoitteessa www.paasitorni.fi

SUNNUNTAI 23.9.2018

Vaihtoehtoisina ohjelmina on opastettu kiertoajelu uudella suomalaisen Transtechin valmistamalla Artic raitiovaunulla, rannikkoristeily syksyiseen Itä-Helsingin saaristoon. Omatoimisesti voi sunnuntaina käydä Kallion kirkon messussa, Itäinen Papinkatu 2. Monipuolinen buffetlounas on Paasitornin Paasiravintolassa. Ruokailun lomassa on viihdyttävää musiikkia.

HOTELLIT

SCANDIC PAASI

Jokainen varaa huoneensa itse Scandicin internetsivuilta www.scandichotels.fi/paasi käyttämällä varaustunnusta **BOPE220918** viimeistään 7.9.2018. Jokainen yöpyjä maksaa oman majoituksensa itse käteisellä, pankkikortilla tai luottokortilla.

Hinnat:

109 € yhden hengen huone/vuorokausi
129 € kahden hengen huone/vuorokausi
Huonehintaan sisältyy luomutuotteita sisältävä aamiainen, langaton internet ja alv.

Hotellin yhteystiedot:

Scandic Paasi, Paasivuorenkatu 5 b
00530 HELSINKI
Puh. 09 231 1700
Sähköposti paasi@scandichotels.com
Kotisivut www.scandichotels.fi/paasi

CUMULUS HAKANIEMI

Jokainen varaa huoneensa itse varaustunnuksella **SENIORIOPETTAJAPÄIVÄT** puh. 020 045 646 tai sähköpostilla my.reservation@restel.fi viimeistään 22.7.2018. Maksutapa käteinen tai luottokortti. Jokainen maksaa varauksensa itse paikan päällä.

Hinnat:

94 € yhden hengen huone/vuorokausi
109 € kahden hengen huone/vuorokausi
Huonehintaan sisältyy runsas Buffet-aamiainen, wifi, iltasauna, kuntosalin vapaa käyttö ja alv.

Hotellin yhteystiedot:

Cumulus Hakaniemi
Siltasaarenkatu 14, 00530 Helsinki
puh. 0200 48108
Sähköposti hakaniemi.cumulus@restelhotels.fi
Kotisivut www.cumulus.fi

HILTON STRAND

Jokainen varaa huoneensa itse varaustunnuksella **GIHEL** puhelimitse 09 393 51 tai sähköpostilla helsinkistrand@hilton.com viimeistään 31.8.2018. Hotelli pyytää luottokortin tiedot varauksen takaamiseksi. Jokainen maksaa varauksensa itse paikan päällä.

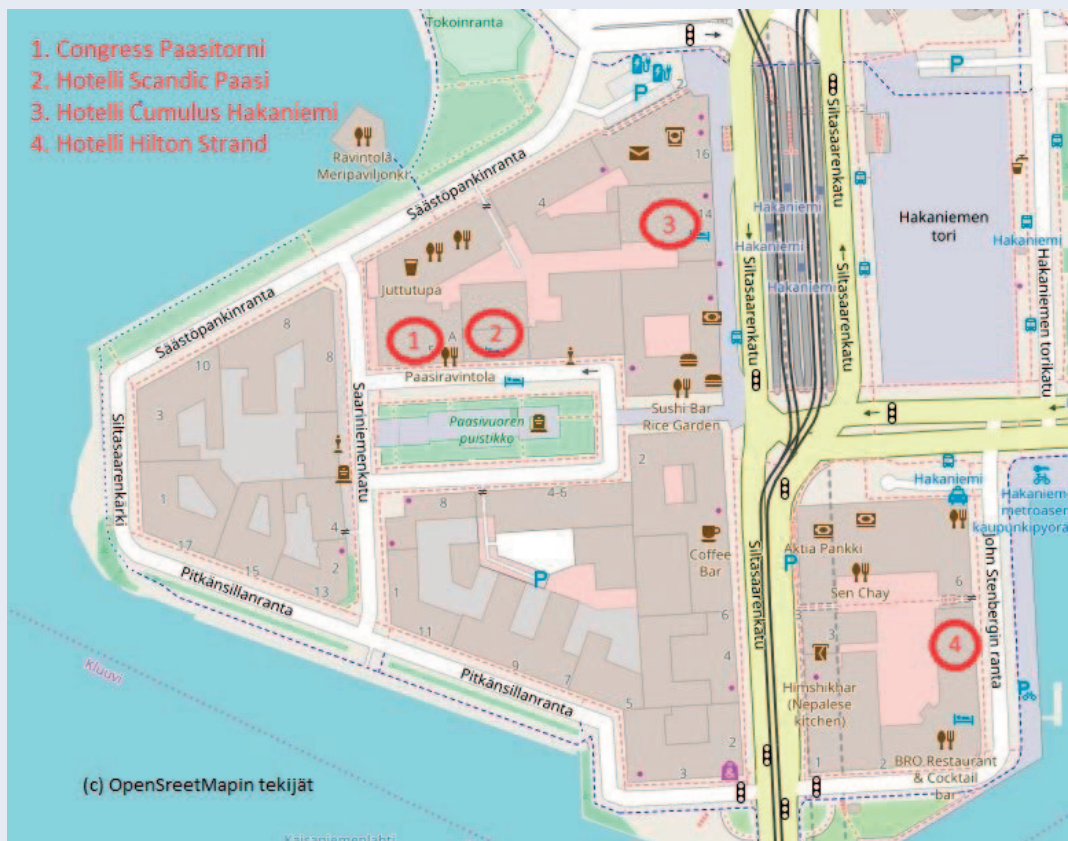
Hinnat:

200 € yhden hengen huone/vuorokausi
220 € kahden hengen huone/vuorokausi
Huonehintaan sisältyy runsas Breakfast Buffet-aamiainen ja alv.

Hotellin yhteystiedot:

John Stenbergin rantaa 4
00530 Helsinki
Puh. 09 393 51
Sähköposti helsinkistrand@hilton.com
Kotisivu www.hilton.fi/helsinki-strand

Hotellien huoneet ovat nyt jo varattavissa.

Tietoja Helsingistä seuraavien sivujen kautta:

www.visithelsinki.fi
www.myhelsinki.fi

Tiedot ilmoittautumisesta ja maksamisesta, koulutuspäivän ja iltajuhlan ohjelmasta sekä tapahtumien hinnoista ilmoitetaan Senioriopettaja-lehden numerossa 2/2018, joka ilmestyy 23.3.2018.

Bongaa Stadi!

Helsingin senioriopettajat ry

Helsingin seudun
 ammatilliset
 senioriopettajat HASO ry

Valmismatkoihin uusi lainsäädäntö

Valmismatkalaki siirtyi historiaan, kun vuoden vaihteessa lakiin hyväksyttiin uusi EU:n matkapakettidirektiivi. Laki astuu voimaan heinäkuun alusta.

Asiasta oli kertomassa Kilpailu- ja kuluttajaviraston tarkastaja **Linda Nystedt** marraskuun lopulla järjestetyssä Venkin seminaarissa.

Direktiivillä halutaan yhtenäistää käytäntöjä Euroopassa ja parantaa kuluttajansuojaa. Tärkeä uusi alue ovat verkosta ostetut matkat, jotka eivät ole aiemmin kuuluneet vanhan lainsäädännön piiriin.

Uuden lainsäädännön mukaan voi haake korvausta mielipahastakin, jos virhe on matkanjärjestäjän. Kuluttajaviranomaisilla lienee alkuun ratkottavaa käytänteitä etsittäessä. Matkanjärjestäjä joutuu maksamaan luonnonkatastrofista aiheutuneita kustannuksia. Myös matkan perumiseen tulee muutoksia.

Yhdistysten järjestämiä matkoja uudet säädökset eivät juuri koske, sillä kyseessä ei ole elinkeinon harjoittaminen. Matkoilla on etupäässä yhdistysten jäseniä, joille matkat on markkinoitu sisäisesti. Uuden lain ulkopuolelle on rajattu satunnaiset, voittoa tuottamattomat matkat ja mm. päiväretket.

Kehittämispäällikkö **Sanna Kaijanen** Vanhus- ja lähimmäispalvelun liiton, Valli ry:n ikäteknologiakeskuksesta kertoi seminaarissa miten ikäihmiset pärjäävät uuden teknologian ja digitalisaation kanssa. Apua tuovat tulevaisuudessa puhetta totteleva tekniikka, tekoäly, robotit ja mm. vaatteesiin integroitu teknologia sekä käyttäjien kyvyistä riippumaton teknologia.

Kiinnostavia tietoja eläkeläisten verotuksesta oli kertomassa veroasiantuntija **Markku Lahelma**. Hyvä tieto oli esimerkiksi, että korvausta saa kotona ja kotipihalla kuten saunan, autotallin ja puuvajan

alueella teetetystä työstä. Mutta sen sijaan rannan ruoppauksesta ei saa vähennystä, koska rannan ei katsota kuuluvan asuntoon.

Anneli Rajaniemi

Kansikuvakilpailu

Senioriopettaja-lehti järjestää valokuvasta harrastaville jäsenilleen kansikuvakilpailun.

Seuraavassa lehden numerossa (2/2018) kerrotaan tarkemmin millaisia aiheita kuvien toivotaan käsittelevän, minkä kokoisina ja mihin ne lähetetään.

Parhaat kuvat näkyvät aikanaan lehden kansikuvina ja kolmen parhaan otoksen lähettäneelle annetaan pikku palkintoja.

Tule pohjoismaisille senioriopettajapäiville

Hanasaareen 11.–15.6.2018

**Pohjoismaiset senioriopettajapäivät pidetään
vuoro vuosiin eri puolella Pohjoismaita.
Kesällä 2018 järjestäjänä on
Opetusalan Seniorijärjestö OSJ.**

Pohjoismaisilla päivillä vaihdamme ajatuksia ja
kokemuksia pohjoismaisten kollegojen kanssa.

Viikkoon mahtuu niin asialuentoja kuin
tutustumista suomalaiseen kulttuuriinkin.

Päivillä käytetään pääosin skandinaavisia kieliä.

OHJELMA

Ma 11.6.2018

klo 12–16 Saapuminen Hanasaareen, tervetulokahvi
klo 18.00 Päivällinen Hanasaaren ravintolassa

Ti 12.6.2018

Aamiainen hotellissa
Klo 10.00 Lähtö hotellilta bussilla Akavataloon
Luentoja Akavatalossa. Aiheina ovat esimerkiksi suomalaiset
eläkkeet ja senioriopettajien toiminta
Lentojen jälkeen lounas Akavatalossa
Lounaan jälkeen bussilla opastettu kiertoajelu Helsingissä.
noin 16.15 Paluu Hanasaareen
17.30 Sibeliuksen tuotanto sanoin ja sävelin, pianotaiteilija Erkki
Korhonen esittelee Sibeliuksen elämää ja tuotantoa sanoin
ja musiikinäyttein.
18.30 Päivällinen Hanasaaren ravintolassa

Ke 13.6.2018

Aamiainen hotellissa
klo 10.00 Lähtö busseilla Tuusulanjärven kierrokselle.
Vierailemme esimerkiksi Ainolassa, Halosenniemessä ja
Syvärannan Lottamuseossa.
Lounas ja iltapäiväkahvi kulttuuriretken aikana.
noin 16.30 Paluu Hanasaareen
18.00 Päivällinen Hanasaaren ravintolassa;
musiikkia ja yhteislaulua ruokailun lomassa

To 14.6.2018

Aamiainen hotellissa
klo 9.00 Bussit lähtevät Porvooseen
Porvoossa meillä on opastettu kiertoajelu ja kiertoajelun
lopuksi kävelykierros vanhassa Porvoossa.
Tutustuminen Porvoon tuomiokirkkoon, jossa lauletaan
Maa on niin kaunis kaikilla pohjoismaisilla kielillä.
12.00–14.30 Omaa aikaa Porvoossa, päivien osallistujat saavat Porvoon
kartan ja esitteitä. Vanhassa Porvoossa on monia viehättäviä
lounas- ja kahvipaikkoja sekä pieniä liikkeitä.
14.45 Bussit lähtevät takaisin Hanasaareen
18.00 Juhlaillallinen, ohjelmaa (improvisaatioteatteria) ja mukavaa
yhdessäoloa
Seuraavien päivien pitäjän puheenvuoro

Pe 15.6.2018

Aamiainen ja kotiinlähtö

Retket

Teemme kaksi päivän mittaista kulttuuriretkeä. Keskiviikkona tutustumme Tuusulanjärven taiteilijayhteisöön ja käymme esimerkiksi säveltäjä Jean Sibeliuksen ja taidemaalari Pekka Halosen kotimuseoissa sekä Lottamuseossa.

Kuva: Hanasaaren kulttuurikeskus

Toisena retkipäivänä tutustumme Porvooseen, jossa on ensin opastettua tutustumista kaupunkiin ja tuomiokirkkoon. Iltapäivällä osallistujilla on mahdollisuus liikkua vanhassa Porvoossa omin neuvoin.

Majoitus

Majoitumme kulttuurikeskus Hanasaareen, joka sijaitsee noin kymmenen minuutin matkan päässä Helsingin keskustasta. Huoneet saat käyttöön viimeistään klo 14.00.

Hotelliin pääsee parhaiten taksilla lentokentältä. Lentokentältä taksi kestää noin 40 minuuttia ja maksaa noin 45 euroa.

Toisena vaihtoehtona on tulla I- tai P-junalla lentoasemalta Helsingin päärautatieasemalle. Loppumatkaksi voi ottaa taksin. Taksi Helsingin keskustasta kestää noin 10 minuuttia ja maksaa noin 20 euroa.

Kesällä 2018 Hanasaaren pääsee melko lähelle myös metrolla. Päärautatieasemalta pitää ottaa metro, jonka pääteasema on Matinkylä/Mattby. Pois jäädään Koivusaari/Björkholmen-nimisellä metropysäkillä. Metropysäkiltä on noin 800 metrin kävelymatka Hanasaareen.

Hinnat

Osallistumismaksut majoituksen kanssa OSJ:n jäsenille ovat seuraavat:

1 hh: 890 euroa   2 hh: 690 euroa

Osallistumismaksu **ilman majoitusta** on seuraava: **480 euroa.**

Osallistumismaksu kattaa ohjelmassa mainitut retket, pääsyliput ja ruokailut sekä majoituksen, jos majoittuu Hanasaareen ja maksaa majoituksen sisältävän hinnan. Matkat kotoa Hanasaareen ja takaisin eivät kuulu hintaan.

Juhlaillallisella hintaan kuuluu kaksi kaatota viiniä. Muina iltoina jokainen ostaa omat juomansa itse.

Ilmoittautuminen ja maksu

Ilmoittautuminen 12.3.2018 mennessä OSJ:n toimistoon:
sähköpostitse seniorit@oaj.fi ja puhelimitse 020 748 9678.

Ilmoittautumisessa tarvitsemme seuraavat tiedot:

- nimi
- osoite
- puhelinnumero
- sähköpostiosoite
- majoitus (1 hh vai 2 hh huone)
- ruokarajoitteet
- muut valmisteluihin vaikuttavat seikat, kuten liikkumisrajoitteet.

Ilmoittautuminen on sitovaa ja päivien osallistumismaksu maksetaan heti ilmoittautumisen jälkeen. Lasku lähetetään osallistujille sähköpostitse.

Lisätietoa saa toiminnanjohtaja Kirsti Lehtiseltä
(kirsti.lehtinen@oaj.fi, puh. 020 748 9736).

Lämpimästi tervetuloa!

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ

Paikallinen toiminta – OSJ:n kulmakivi

Opetusalan Seniorijärjestöllä OSJ:llä on yhteensä 73 paikallista jäsenyhdistystä. Niiden koko vaihtelee erittäin suuresti. Pieniä, alle sadan jäsenen yhdistyksiä oli viime vuoden alussa lähes 30. Näiden toiminnassa jäsenmäärään perustuvat toiminta-avustukset jäävät väkisin melko vaatimattomiksi. Niinpä hallitus esittää tälle vuodelle ns. projektiavustusta, joka jäsenmäärään suhteutettuna suosii pienimpiä yhdistyksiä. Suuria, yli 500 jäsenen yhdistyksiä oli 12. Nämä sijoittuvat suuriin kaupunkeihin ja näiden toimintaresurssit ovat nähdäkseni melko hyvät.

Millainen merkitys paikallisella toiminnalla on senioriopettajien kuulumiseen OSJ:n? Aika kattavan kuvan asiasta saa selaamalla OSJ:n facebook-sivuja. Ne löytyvät osoitteesta www.facebook.com/osjry. Sivuilla OSJ:n jäsenet vastaavat kysymykseen "Miksi kuulua OSJ:hin? OSJ:n jäsenetujen ohella (jotka on selvitetty esimerkiksi tässä lehdessä) vastausten painopiste liittyy paikallisen toiminnan merkitykseen. Ohessa muutamia poimintoja vastauksista: "sosiaalinen toiminta, pysyn ajan tasalla, kohtaamispaikka kaikille senioriopettajille, mukavat yhdessä olon

hetket, tapaa vanhoja ystäviä ja uusia tuttavita, retket ja matkat, sosiaalisen elämän piristäjä". Paikalliseen toimintaan kannattaa osallistua ja kynnys tulla mukaan on matala.

OSJ:n paikallisissa jäsenyhdistyksissä pidetään näinä aikoina vuosikokoukset, joissa päätetään kulumassa olevan vuoden toiminnasta. Ei ole kiellettyä, vaan suositeltavaa, ottaa omassa yhdistyksessä käyttöön hyviä toimintamalleja muista yhdistyksistä. Helpoiten näitä löytyy jäsenyhdistysten kotisivuilta, jotka saivat OSJ:n järjestämän koulutuksen ansiosta aivan uuden ilmeen ja merkityksen. Niihin kannattaa tutustua ja sieltä voi saada uusia vinkkejä ja virikkeitä oman yhdistyksen toiminnan kehittämiseen.

Suosittelen myös yhteistyön tiivistämistä lähellä sijaitsevien paikallisyhdistysten kesken. Esimerkiksi meillä Kainuussa, jossa on neljä jäsenyhdistystä, on ollut useita vuosia vuosittainen yhteistapaaminen. Kukin yhdistys vuorollaan järjestää tapahtuman omia vahvuuksiaan hyödyntäen. Tästä meillä on positiivisia kokemuksia. Kuvaa on, että Koillismaahan senioriopettajat halusivat tulla mukaan pari vuotta sitten

ja niinpä seuraava tapaaminen onkin ensi syksynä Kuusamossa. Tämän ohella Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun senioriopettajat ovat kokoontuneet 2–3 vuoden välein nauttimaan yhdessä olost ja kulttuuriannista teatterissa. Nämä tapahtumat ovat omalla tavallaan avartaneet toimintojen kehittämistä ja toistemme tuntemista.

Toivotan jäsenistöllemme ja kaikille tämän lehden lukijoille oikein hyvää ja toiminnallista vuotta 2018.

Kajaanissa 15. joulukuuta 2017

Matti Pitkänen
varapuheenjohtaja
matti.pitkanen@kajaani.net

Juhani Aaltolan mielestä opettaja tarvitsee inhimillisen pääoman rakentamiseen laajan vision ihmisestä ja sivistyksestä.

Opettaja
vaikuttajana

Olen Jyväskylän yliopiston alaisessa Chydenius-Instituutissa Kokkolassa työskennellyt kasvatusfilosofian emeritus professori ja haastan opettajia työskentelemään sivistyksen suuren projektin pohjalta.

Kirjoitan kirjaa opettajasta vaikuttajana. Filosofina ei voi olla pyöräyttämättä kysymysmerkkiä aiheen perään. Tärkeintä on, että opettaja on mahdollisimman tietoinen omasta vaikutustaan. Varsinkin peruskoulussa opettaja vaikuttaa sekä yksilöihin että yhteiskuntaan. Tähän liittyy toinen aihe, opettaja sivistyksen rakentajana. Väitettä ei edes filosofi kyseenalaista. Opettajan tehtävä on rakentaa ja ylläpitää sivistystä. Il-

man sitä niin yksilö kuin yhteiskuntakin päätyvät terroristiseen tilaan – mikä voi toisaalta olla tärkeä herätyshuuto ihmisille ja yhteiskunnille!

Sivistystä ja sen olemusta pohditaan ja aiheesta keskustellaan aivan liian vähän. Filosofina itse pitäydyn klassisessa määritelmässä viitaten **von Wrightin** näkemykseen, jonka mukaan sivistyksessä on kyse sekä yksilön että yhteiskunnan hyvästä. Sen ytimenä ovat suvaitsevaisuus ja oikeudenmukaisuus.

SIVISTYSTÄ TARVITAAN

Niin yksilöt kuin yhteiskunnatkin tarvitsevat sivistystä. Jos sivistys häviää, katoaa myös tietty johdonmukaisuus ja elämää linjaavat arvonäkökulmat. Sivistyksen analyysiä opetuksen kokoavana perspektiivinä pitää käydä huomattavasti enemmän.

Opettaja rakentaa tavallaan tiilitaloa, jonka tiilet ovat tietoja ja taitoja. Opettajalla on jokin suunnitelma, jonka pohjalta hän muokkaa tiloja sopivaksi, mutta myös alati muuttuvaksi huonejärjestykseksi. Hän

avaa keskustelukehikkoja niin, että nuoret alkavat ajatella itse. Näin muotoutuu sivistys, joka vaatii loputonta rakennustyötä. Ihminen on jatkuva haaste. On tietyllä tapaa lohdullista, ettei talo tule koskaan valmiiksi.

Kasvatusfilosofina tarkoitan, etteivät pelkkät tiedot ja taidot, esimerkiksi yksi biologian kurssi riitä, vaan sivistys on suuri projekti, johon asiat kytkeytyvät. Suurikaan tiilikasa ei sinänsä voi toimia ihmisasuntona.

MITÄ SIVISTYS ON?

Mutta mitä ymmärrämme sivistyksellä? Voi-ko länsimaita luonnehtia sivistysvaltioiksi suhteessa muuhun maailmaan? Onko meidän versiomme ylitse muiden, kuten vuosia sitten Italian johtaja Berlusconi väitti? Sivistys on erimielisyyksien ja erilaisuuden ymmärtämistä ja hyväksymistä. Se on kykyä toimia jonkin asian ja ihmisten puolesta ja jotain vastaan, perustellusti ilman että ajautaan umpikujaan, jopa väkivaltaan. Toisaalta se on harmoniaa, jonka varassa voi olla eri mieltä ja kestää ristiriitoja.

tejä epäsosiaalisuuteen ja vieraantumiseen. Ei ole mikään ihme, että opettaja tuntee hukkuvansa haasteiden mereen, jonka seurauksena oppilaistakin voi tulla rauhattomia ja kyllästyneitä. Kun paineita ei hallita, uhatuiksi joutuvat sekä koulun työrauha että opettajan työnäky eli järkevä, rauhallinen ja johdonmukainen toiminta.

VAARANA PIRSTALOITUMINEN

Vaaran nimi on atomismi, kokonaisuuden pirstaloituminen; oppiaineet ja tietosisällöt jäävät usein irrallisiksi toisistaan, tutkijat ja kouluviranomaiset opetushallitusta myöten syöttävät uusia pedagogisia ideoita ja kehittämishankkeita. Päälle tulevat vielä yhteiskunnasta nousevat lukuisat haasteet.

- Edellytetään, että koulun pitäisi katkaista lasten syrjäytymiskierteet. Miten vaativia haaste!
- Mistä tulee mieli opettajan työhön liisääntyvien haasteiden keskellä? Minun mielestäni opettajan pitäisi koota itsensä haasteiden viidakossa ja löytää punainen lanka, oma perspektiivi siihen, mihin hän työssään pyrkii. Hyväksyn sen, että osasta haasteita luovutaan ja etsitään niihin ratkaisua laajempien näkökulmien ja asiayhteyksien valossa.
- Kaikkea ei voi hallita eikä ylivoimaisilta tuntuvia tehtäviä pidä ottaa kannettavakseen.
- Opettajan kannattaa oman persoonansa ja vahvuksiensa avulla rakentaa sivistystä ja suvaitsevaisuutta sekä herättää lapsessa tietoisuutta. Opettajan on tärkeää syventää myös omaa tietoisuuttaan itsestä vaikuttajana. Olisi selvitettävä omassa persoonassa piilevä ”juoni” kulttuurisen kasvun tiellä. Punainen lanka – oma linja – voisi perustua esimerkiksi ranskalaisen sosiologin **Pierre Bordieu’n** ajatukseen kulttuurisesta ja sosiaalisesta pääomasta. Niiden opettamisen kautta opettaja voisi löytää mielen työhönsä. Ajatukset eivät ole irti sivistyksen suuresta projektista.
- Kulttuurinen pääoma merkitsee tiedon rakentamista yhteiskunnasta ja kulttuurista. Tiedon avulla nuori oppii ymmärtämään, pohtimaan ja keskustelemaan asioista ja samalla jäsentämään itseään ja yhteiskuntaa. Hän oppii arvoja, kyselemään ja väittelemään niistä. Tiedon lisäksi erilaiset koulussa opetetavat taidot valavat pohjaa kulttuuriselle pääomalle.

SOSIAALISTA PÄÄOMAA

Koulu antaa sosiaalista pääomaa evästämällä lasta liikkumaan sosiaalisessa tilassa ja solmimaan uusia suhteita ja yhteyksiä toisiin ihmisiin, koska lapsi keksii yhdessä enemmän ja saa käyttöönsä uusia voimia. Filosofin kauniina periaatteena on, että erilaisista oloista tulevat oppilaat oppisivat ymmärtämään toisiaan ja siten liittymään yhteiskuntaan ja muihin ihmisiin. Tämä on kasvun ja kasvatuksen olennainen tavoite ja edellytys.

Mutta ilman käsitystä ja syvempää ymmärrystä ympäröivästä yhteiskunnasta opettaja on vaikean, ellei peräti mahdottoman kasvatustehtävän edessä. Ajattelen, että opettajankoulutuksen yhteiskunnallisia sisältöjä ja suhteita on kehitettävä.

Kiihtyvällä vauhdilla muuttuva yhteiskunta luo jännitteitä ja ongelmia myös lapsille. Psykologinen ja didaktinen näkökulma ovat tärkeitä, mutta enää ei riitä, että opettaja on opetellut opettamisen taidon ja tuntee lapsen psyykkisen kehityksen keskeisen kulun. Opettajan tulee seurata myös yhteiskuntaa, katsella ovista ja ikkunoista ulos ymmärtääkseen esimerkiksi, missä paineissa perheet elävät ja miten ne vaikuttavat lasten elämään. Koulussa opittavat tiedot ja taidot ovat kullannarvoisia, mutta inhimillisen pääoman rakentamisessa opettaja tarvitsee tuekseen laajan vision ihmisestä ja sivistyksestä, jonka toteuttamiseen hän voi tärkeässä työssään tähdätä.

Juhani Aaltola

Kirjoittaja on yhteiskuntatieteiden tohtori ja emeritusprofessori, joka on opettanut Chydenius-instituutissa.

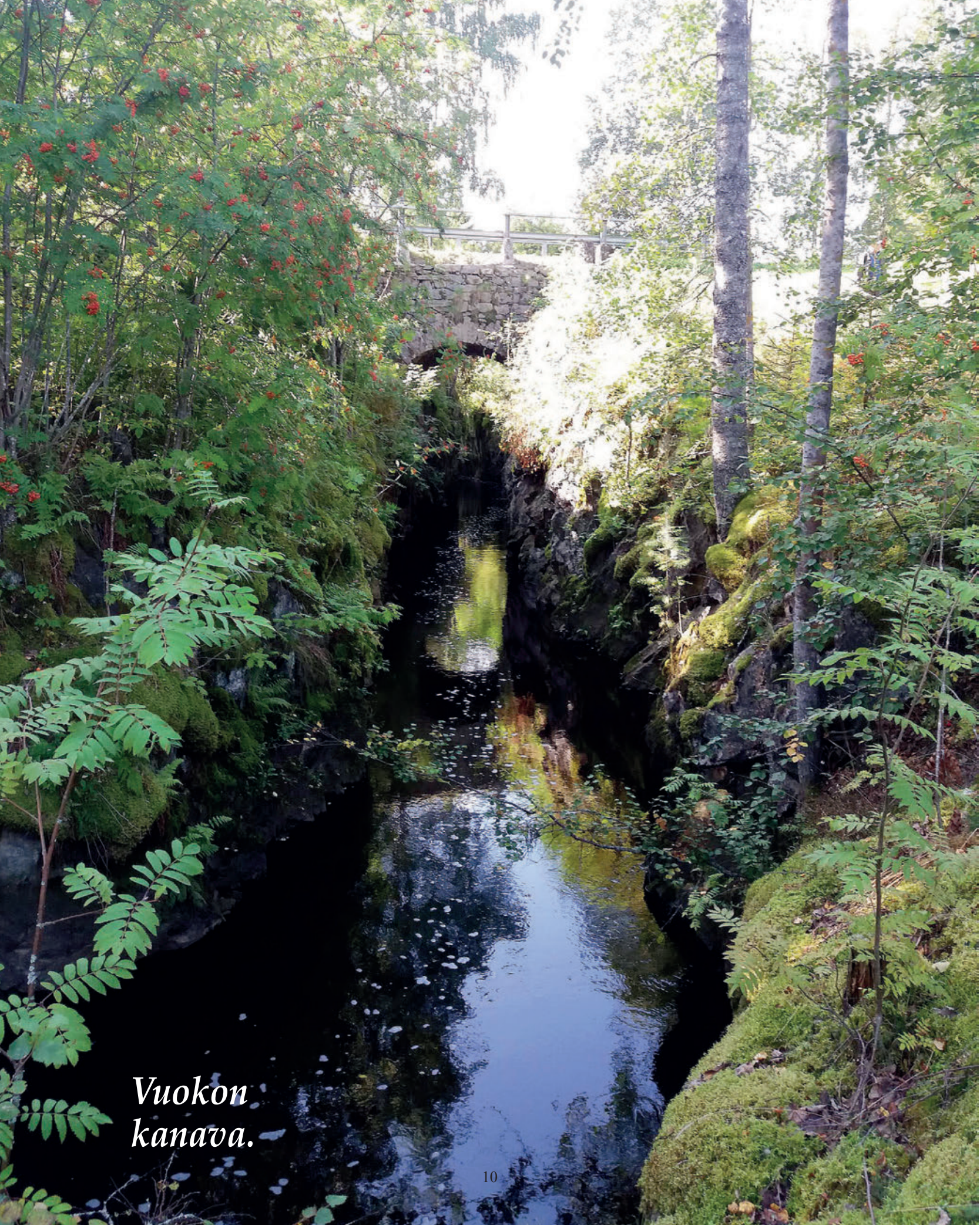
Sivistyksessä voi nähdä kolme ulottuvuutta: totuudellisuuden, esteettisyyden ja eettisyyden. Näitä inhimillisyyden runko-tekijöitä on pohdittu Platonin opetuksista lähtien.

Keskeinen perusarvomme on totuuden puhuminen. Totuudellisuuteen kuuluu, että kykenemme tarkentamaan käsityksiämme, vaikkapa poliittisia näkemyksiämme. Se kytkeytyy itsetuntemukseen ja kykyyn arvioida omaa ajattelua ja toimintaa myös kriittisesti. Totuudellisuus luo perustaa suvaitsevaisuudelle, joka puolestaan on humanismin keskeisin arvo. Kaikkia käsityksiä emme voi hyväksyä, mutta kaikkien kanssa on oltava valmis keskustelemaan ja tarvittaessa yhteistyöhön.

Esteettisyyteen liittyy kauneuden idea. Innoittajani on ollut intomielinen venäläinen opettaja ja koulumies **Suhomlinski** ja hänen ajatuksensa, jonka mukaan ilman kauneutta on vaikea kasvattaa hyviä ihmisiä. Taiteen harjoittaminen vapauttaa näkemään ja kohtaamaan erilaisia elämänilmiöitä ja totuudellisuuden vivahteita. Esteettinen harjaantuminen voi avata portteja ymmärtämiseen ja empatiaan niin yhteiskunnassa kuin luonnossakin.

Eettisyys puolestaan on sitoutumista muihin ihmisiin. Se on vastuun kantamista, auttamista ja toisten ihmisten kunnioittamista. Kyse on siitä, miten ihminen toimii suhteessa toisiin ihmisiin. Kun olemme aikamme pedagogisten korostuksien mukaan kasvattaneet oppilaitamme itseohjautuviksi ja itseään toteuttaviksi, olemmeko ottaneet huomioon eettisyyden syvää vaatimusta toisten ihmisten tukemisesta ja kunnioittamisesta?

On olemassa pitkä luettelo uusista kasvatuksen virtauksista, haasteista ja ideoista, joita istutetaan koulujen käytäntöihin, joita opettajien odotetaan omaksuvan. On perusteltava koulujen olemassaolo profiloitumalla, kyettävä toimimaan integroidussa luokassa, lisättävä koulun ja kodin yhteistyötä, otettava huomioon oheiskasvattajien, kuten älykännyköiden, tietokoneiden ja jengien vaikutus, katkaistava reit-

*Vuokon
kanava.*

Kaveri kutsuu liikkumaan Pohjois-Karjalassa

Juuan Vuokossa kulttuurikävelyllä

Pieni porukka senioreita matkaa kohti Nurmesta omilla autoillaan. Länsi-Vuokon tien risteyksessä auton vilkku oikealle ja matka jatkuu mutkaista, mäkiä, röysteikköistä ja kapeata tietä jonnekin korpeen – siis tuntemattomaan paikkaan. Minä olen kulkenut tätä tietä ennenkin, mutta enpä ole tiennyt, että Vuokossa on nähtävyyksiäkin. Risteyksen jälkeen jonkin matkan päässä vasemmalla on ala-aste, minkä pihalla kiepsahdetaan paluumatkalla.

Vähän matkan päässä tien molemmiin puolin on rakennuksia hyvin lähellä tietä. Talojen seinät ovat siinä kuin muistuttamassa, että kyllä sitä asutusta ja elämää täälläkin on. Tarkkaavaisina jatkamme matkaa opasteita tähyten. Vasemmalle avautuvan tien varressa pilkottaa tekstiä luostarista ja tsasounasta. Jälleen kaarramme oikealle. Soratie kapenee edelleen ja mutkat jyrkkenevät auton nokan suunnassa milloin ylä- tai alamäkeen. Epäusko opastukseen iskee mieleen, kun näyttää siltä, että tiehän päättyy talon pihaan.

Onneksi lähellä olevalle peltotielle tupsahtaa jostakin mies. Hän toteaa meidän olevan perillä ja pyytää meitä ajamaan parkkipaikalle aivan omakotitalon taakse. Mies kertoo toimivansa kesäisin luostarialueen ja tsasounan oppaana joitakin tunteja päivässä. Meillä on matkalla mukana oma opaskin, mutta mielenkiintoisen lisän tämä yllättävä opas tuo meidän kohteeseen tutustumiseemme.

Vihtasuon Kojonniemessä toimi Pöytikön Venäjän vanhauskoisten ortodoksien kiviäidattu luostarialue 1847–1890. Enimmillään siellä majaili 30 erakkomunkkia, joilla oli hyvät välit paikallisten kanssa. Luostarialueen kalmistossa on 1977 Nurmeksien ortodoksien rakentama tsasouna.

Seuraava tutustumiskohde löytyy palatuumme Länsi-Vuokon tielle ja kaasutellesamme pienen matkan eteenpäin. Autot pysäköidään tien varteen, minkä toisella puolen on kaksi taloa. Talojen pihassa on nainen, joka tarjoaa meille vanhan ison, keskievarina toimineen talon esittelyä. Tästä kohteesta meillä ei ole ollutkaan tietoa.

Ystävällisesti nainen kierrättää meitä

50–60-luvun maalaistalon tunnelmaan varustettuun entiseen kotiinsa. Talon sisustusta katsellessa meille itse kullekin tulee lämpimiä muistoja mieleen omasta lapsuudestamme. Jotakin liikahtaa sydämessämme, kun saamme kokea vanhoja tunne-muistoja uudelleen.

Vuokon kanavan varteen laskeudumme tien toiselle puolelle ja kurkimme etempänä olevia kaivantoja. Vuokonjoen luonnonkivikaariholvisilta valmistui 1930-luvulla, kun Vuokonjärven pintaa laskettiin kaivamalla kalliokanjoni. Näin saatiin Vuokonjärven ympärille noin 500 ha viljelymaata. Kanavan kohdalla toisella puolen siltää on vanha rakennus, missä mm. sota-aikana vangit yöpyivät vartioineen, kun heitä siirrettiin vankilaan jonnekin muuante. Talo oli 1920-luvulla rakennettu työväentaloksi. Kylätaloksi kunnostus tapahtui 2012.

Sitten alkaakin varsinainen kävelyretkemme kohti Nekkosenmäen vanhoja kiviäitoja ja uutta tsasounaa. Tien varressa tönöttää vanha maitolaituri, minkä kekseliäät vuokkolaiset ovat varustaneet kyläkirjastoksi. Se on auki 24/7, kuten ajan henkeen kuuluu. Kirjat seisovat hyvässä järjestyksessä hyllyillä. Varsinaista palvelua ja toimivan yhteistyön näyttö kyläläisiltä! Kiviäidat nousevat jyhkeinä ja leveinä hiekkatien varressa.

Kiviäidan päässä olevan tien risteyksessä seisoo mies, joka kutsuu meidät tutustumaan Vuokon uudempaan tsasounaan. Tästäkään palvelusta emme etukäteen tienneet mitään. Tämä opas tuntee hyvin tsasounan ja Vuokon kylän historiaa ja alueen karjalaistaustaisten ihmisten muuttoon liittyviä asioita.

Paluumatkalla piipahdamme Vuokon

vanhalla koululla, minkä pihassa nykyinen omistaja rakentelee jotakin. Ystävällisesti hän kertoo suunnitelmistaan kunnostaa vanhaa ja hyvin rakennettua rakennusta. Talo ei ole homeessa vielä, vaikka ikää on jo yli 100 vuotta. Tämä Vuokon-matka näyttää mielessäni sillä tavalla kummallisena, että me emme olleet sopineet paikallisoppaiden tulemisesta mitään. Sitten he vain tupsahtavat juuri oikealla hetkellä eteemme ja tarjoavat ystävällisesti asiantuntemustaan käyttöömme. Tällaista sattumaa en ole kohdannut koskaan aikaisemmin missään.

Tällä Vuokon kävelyretkellä senioriopeoppaanamme toimi pohjalainen **Jouko Koivu**, sillä meillä pohjois-karjalaisilla ei ollut edes tietoa Vuokon mielenkiintoisista nähtävyyksistä. Matkan tarkoitus oli liikuttaa meitä kävelen. Matka oli myös kokemuksena liikuttava.

**Ritva Martikainen, teksti,
Jouko Koivu, kuvat**

Maitolavakirjasto.

Suomalaisella yleisurheilulla pitkät perinteet

Jos haluat tietää millainen merkitys yleisurheilulla on ollut Suomen historiaan, kannattaa lukea Seppo Martiskaisen teos asiasta. Hän kertoo pääkohtia kirjan sisällöstä antamassaan haastattelussa Seniori-opettaja-lehdelle.

Urheilu on ollut Suomen historiassa tärkeä kansallista itsetuntoa vahvistava tekijä. Näin oli jo Venäjän imperiumin aikana. Yleisurheilu oli Suomessa ehdoton valtalaji aina 1980-luvulle saakka. Muita takavuosikymmenten tärkeitä menestyslajeja olivat hiihto ja paini.

Martiskaisen kirjoittama ja Suomen Urheiluliiton julkaisema Yleisurheilu Suomen historiassa -kirja kertoo kymmenen teeman kautta, mikä on ollut yleisurheilun anti Suomen historian vaiheissa ja miten historian tapahtumat ovat olleet muokkaamassa lajia.

Lukuisia yleisurheiluaiheisia teoksia kirjoittanut Martiskainen teki työuransa pankkimiehenä. Hän on toiminut 1970-luvulta alkaen lukuisissa urheilujärjestöjen ja kilpailutapahtumien johtotehtävissä. Hyvällä syyllä voidaankin todeta, että Martiskainen tietää mistä kirjoittaa.

Yleisurheilu Suomen historiassa -kirjassa käydään läpi itsenäisyyttä edeltänyttä aikaa, itsenäistymisen vaiheita sekä Suomen urheilun sisäpoliittista kahtiajakoa. Lisäksi pohditaan muun muassa Suomen yleisurheilua suurvaltapoliittikan pyörteissä, naisten asemaa sekä suomalaisen yleisurheilun asemaa hyvinvointiyhteiskunnassa.

Martiskaisen kirjoittaa, että ennen varsinaista kilpaurheilua Suomessa harrastettiin lähinnä joukossa tapahtuvaa voimistelua. Suomen olympiakomitea perustettiin poliittisesti suotuisassa tilanteessa vuonna 1907 ja Suomi pääsi itsenäisenä jäsenenä mukaan olympialiikkeen jo ennen maan itsenäistymistä.

– Ne olivat tärkeitä askelia Suomen urheilussa. Suomi menestyi ennen itsenäistymistään erinomaisesti vuoden 1912 Tukholman kisoissa. Tällä oli tärkeä kansallinen merkitys. **Hannes Kolehmainen** voitti 5000 ja 10 000 metrin juoksut sekä maastojuoksun ja hänen on sanottu juosseen Suomen maailmankartalle. Nuo voitot olivat tietysti hienoja saavutuksia, mutta tuollainen arvio on kuitenkin vähän liioittelua, sanoo Martiskainen, joka kirjassaan listaa ja purkaa muitakin yleisurheilun historiaan liitettyjä myyttejä.

Jääkäriiliikkeellä oli oma tärkeä roolinsa Suomen itsenäistymisessä. Martiskainen toteaa, että myös monet yleisurheilijat ja muiden lajien urheilijat olivat aktiivisesti mukana jääkäriiliikkeessä.

Vuonna 1918 Suomessa käyty sota – vapaussota, sisällissota, mitä nimeä siitä käytetäänkään – vaikutti laajasti suomalaiseen yhteiskuntaan.

Kun vuoden 1920 olympiajoukkue palasi maahan oli joukkuetta vastaanottamassa Pallokentällä tasavallan presidentti K. J. Ståhlberg.

Suomen urheilun juhlalliset hetki koettiin 19.7.1952, kun Paavo Nurmi toi olympiatulen Olympiastadionille XV olympian kisojen avajaisissa.

Suomalaiset naisyleisurheilijat osallistuivat ensimmäisen kerran suurella joukolla Helsingin olympiakisoihin, johtajanaan mies.

– Sillä oli luonnollisesti vaikutuksensa myös suomalaisen urheiluun. Moni yleisurheilijakin menetti henkensä tai haavoittui, Martiskainen toteaa ja muistuttaa monen suomalaisurheilijan osallistuneen myös heimosotiin, esimerkiksi Viron vapaussotaan.

TOISEN MAAILMANSODAN VAIKUTUS

Sisällissota ja sen jälkeinen poliittinen tilanne johti myös urheilujärjestöjen eriytymiseen: SVUL oli valkoisen Suomen ja TUL punaisen puolen järjestö. Niiden välillä oli keskinäistä kyräilyä ja vihanpitoa. Vähitellen tilanne kuitenkin muuttui. Yksi osapuolia toisiinsa lähentäneistä tekijöistä oli Suomelle myönnetty olympialaiset, jotka oli tarkoitus järjestää vuonna 1940. Tunnetusti toisen maailmansodan seurauksena kisat peruuntuivat ja Helsinki sai uuden mahdollisuuden vuonna 1952.

– Toinen maailmansota ja Neuvostoliiton hyökkäys Suomeen yhdisti myös suomalaista urheiluväkeä. Toinen maailmansota vaikutti luonnollisesti jälleen myös urheiluun monin tavoin. Monet urheilusankarit tai tulevaisuuden lupaukset menehtyivät rintamalla tai ainakin menestyksekkäs urheilu-ura jäi haaveeksi.

SUOMI NAISTEN YLEISURHEILUN EDELLÄKÄVIJÄMAA

Naisten urheilutoiminta alkoi viritä 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Se kohtasi ensin vastustusta niin kansainvälisesti kuin Suomessakin. Vuonna 1914 sekä Kansainvälinen yleisurheiluliitto että Kansainvälinen olympiakomitea sulkivat naisten yleisurheilun toimintansa ulkopuolelle. 1921 kilpailevaksi liitoksi perustettiin ranskalaisten aloitteesta FSFI, joka aloitti seuraavana vuonna naisille tarkoitetut mestaruuskilpailut.

– Tämän myötä Kansainvälinen olympiakomitea muutti kantaansa ja otti naisten yleisurheilun olympiaohjelmaan vuonna 1928. Monista syistä naisten osanottajamäärät pysyivät kuitenkin vähäisinä aina 40-luvun loppuun saakka.

Martiskaisen mukaan Suomi kuului naisten yleisurheilussa edelläkävijämaihin. Naiset kilpailivat pelkistetyllä lajiohjelmalla yleisurheilun Suomen mestaruuksista vuosina 1913–1923.

– Naisten yleisurheilun ja muun urheilun asema oli kuitenkin Suomessakin heikko aina 1970-luvulle saakka. Yleensä on ajateltu

Suomen ja Ruotsin väliset kireät urheilusuhdet pelkistyivät suomalaisten Ville Ritolan, Paavo Nurmen ja ruotsalaisen Edwin Widen taisteluun kestävyysjuoksun herruudesta olympiakisoissa.

siten, että sen kehittymistä olivat estämässä miespuolisten urheiluvaikuttajien, muun muassa **Tahko Pihkalan**, näkemykset.

– Tekemäni tutkimuksen merkittäviä löytöjä on se, että tosiasiaa naisten omista liikuntajärjestöistä ja niiden avainhenkilöiltä tuli yhtä vahvaa vastustusta naisurheilua kohtaan.

– Uskon myös niin, että tällä oli laajempaa vaikutusta kuin miespuolisten urheiluihmisten näkemyksillä.

YLEISURHEILUN LAAJA KIRJO

Seppo Martiskainen toteaa, että yleisurheilulla on useimpiin muihin lajeihin verrattuna pitkät perinteet sekä olympiakisoissa että muussa kilpailutoiminnassa.

– 1980-luvulle asti Kansainvälisen yleisurheiluliiton ja Kansainvälisen olympiakomitean tiukka amatööritulkinta ja sen rikkomisesta seuranneet rangaistukset patosivat luonnollista kehityskulkua. Viimeisen 30 vuoden aikana yleisurheilu on monen muun lajin tavoin muuttunut enemmän ammattuurheiluksi. Aikanaan yleisurheilussa oli sala-ammattilaisuutta, mutta nyt lahjakas nuori voi olla ammatiltaan yleisurheilija.

1920- ja 30-luvut olivat suomalaisen yleisurheilun suurimpia menestysvuosia. Sotavuosien jälkeen Suomi ei enää ole ollut yleisurheilun varsinainen suurvalta. Arvo- kisamenestystä on tullut kuitenkin vuosikymmenestä toiseen. Menestyksekkäin sotavuosien jälkeinen aika koettiin 70-luvulla.

Nykyään yleisurheilu kohtaa aiempaa enemmän kilpailua. Lajikirjo on kasvanut ajan mittaan niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

– Nykyisin media on erityisen kiinnostunut eräistä pallopeleistä ja yleisurheilu saa puolestaan aiempaa vähemmän huomiota.

Seppo Martiskainen kuitenkin uskoo, että yleisurheilu säilyttää asemansa myös tulevaisuuden Suomessa.

– Lajina yleisurheilu on erinomaisen monipuolinen. Sehän pitää sisällään useita erilaisia lajeja, joista urheilija voi etsiä itselleen parhaiten sopivan. Yleisurheilu on edelleen television katsojatilastojen kärkilajeja, joskin eniten se kiinnostaa vartuneempaa sukupolvea. Seuratoimintaan tulee edelleen runsaasti nuoria urheilijankaluja ja yleisurheilu kerää muutenkin yhteen runsaasti vastuunkantajia, hän listaa.

1920-luvulla Helsingin Eteläranta ja Kauppatori olivat täynnä väkeä, kun olympiakisojen suomalaissankarit, yleisurheilijat etunenässä, palasivat kotimaahansa.

– Myöhemmin näissä tilanteissa on haluttu nähdä vääränlaista kansallisuhoa ja nationalismia. Kuitenkaan jääkiekon MM-voittojen juhlinnassa tällaista ei ole haluttu nähdä. Jokainen maa tarvitsee eri aikakausina omat sankarinsa ja urheilu tuottaa niitä.

Yleisurheilu Suomen historiassa -kirjaa voi tiedustella Suomen Urheiluliitosta. Se löytyy myös nettikirjakaupoista adlibris.com ja booky.fi.

Juhana Ukkuri

Tammikuun kihlaus

”Telle ei muistanut kääntää kelloja”. Näillä sanoilla presidentti **Mauno Koivisto** kuittasi lyhyesti myöhästymisensä Tammikuun kihlauksen muistopäivästä muutama vuosi sitten. Juhlakansa oli odottanut presidenttiä tunnin, saanut väliaikatiekona hänen lähteneen Tähtelästä ja katsellut lounaan jäähtyvän lautasella. Mitä ihmeen juhlaa työnantajat ja palkansaajat viettivät?

Kihlaus on lupaus tulevasta avioliitosta. Tammikuun kihlauksen nimellä on kutsuttu 23.1.1940 syntynyttä silloisen STK:n ja SAK:n yhteistä kannanottoa työmarkkinasuhteiden kehittämistä. Talvisodan henki huokui tuosta lausumasta, mitä oli pohjustettu kylmässä pakkastalvessa. Tänä päivänä työmarkkinamaailmassa toinen osapuoli ilmoittaa purkavansa kihlauksen ja toinen suunnittelevansa häitä. Näin voisi tulkita ainakin EK:n vuoden takaista ilmoitusta, ettei se enää tee keskusjärjestösopimuksia ja samalla irtisanoi 22 sopimusta. Palkansaajapuolella on jouduttu tyytymään ilmoitukseen, vaikka keskusjärjestösopimukset edelleen haluttaisiin pitää ainakin ”työkalupakissa”.

Työmarkkinajärjestöt ovat vuosien varrella palanneet eri tavoin muistamaan Tammikuun kihlausta – yhdessä. Presidentti Koiviston juhlistama lounas taisi kuitenkin olla viimeinen yhteinen muistelutilaisuus. Talvisodan kansallinen muistomerkki paljastettiin viime syksynä osana itsenäisyyden juhluvuotta, mutta kihlauksesta ei enää puhuta mitään.

Kihlauksen muistolaatta on kiinnitetty ravintola Königin seinään Helsingissä. No, ei sentään. Vuonna 1892 perustettua Königiä, missä käytiin aikanaan monia tiukkoja neuvotteluja, ei enää ole, mutta Mikonkatu 4:stä muistolaatta on säilynyt. Tarinoiden mukaan König oli turvallinen paikka, vaikka pommit tippuivat taivaalta, niin neuvotteluja saatettiin jatkaa, koska ravintola oli maan alla kellarissa.

Työmarkkinahistoriasta voi poimia myös muutakin mielenkiintoista. Talvisodan aikana ja jo ennen sitä Ruotsin ja Norjan LO:t (SAK:ta vastaavat järjestöt) olivat tietoisia Suomen tukalasta tilanteesta, järjestivät taloudellista tukea ja lähettivät ammattitaitoista työvoimaa Suomeen. Myös moraalisesti tuettiin Suomen työväenliikettä, kuten **Marjaana Valkonen** kirjoittaa SAK:n historiassa. Tuki laajentui ja konkretisoitui keväällä 1940, kun Marsalkka **Mannerheim** hyväksyi uuden linnoitus suunnitelman eli Salpalinjan rakentamisen.

Puolustuslinjan rakentamisesta on valmistunut Salpalinjan perinneyhdistyksen toimittama kirja: Salpalinja – Itsenäisyyden

monumentti (2017). Kirjassa kerrotaan myös pohjoismaisen avun suunnittelusta ja toteutuksesta. Suomalaiset työmarkkinahistorioitsijat ovat tämän avun sivuuttaneet ilman mainintoja.

Olisiko nyt aika muistaa myös pohjoismaiden työnantaja- että työntekijäjärjestöjen ponnisteluja Suomen hyväksi? Ruotsalainen tutkija **Eric Björklund** on selvityksen tehnyt kymmenen vuotta sitten.

Toimihenkilöliikettä ei tuohon aikaan yhteiskunnallisena käsitteenä ollut, vaikka

Varatuomari Markku Lemmetty
markku.lemmetty@helsinki.fi

useat nykyiset akavalaiset järjestöme olivatkin olemassa. Opettajien ammattijärjestötoiminta oli alkanut jo 1880-luvulla. Työehtosopimustoiminta alkoi vasta sotien jälkeen. Ensimmäisenä työehtosopimuksena toimihenkilöpuolella voidaan pitää konemestarien työehtosopimusta 1945 kesäkuussa, kertoo toimihenkilöliikkeen historiaa tutkinut dosentti **Ilkka Levä**. Suomen Farmaseuttiliitto teki jo 1936 yhteistoimintasopimuksen Suomen Apteekkariyhdistyksen kanssa, jota voi myös pitää vaikutuksiltaan työehtosopimuksena. **Jukka Vuoren** mukaan heidän 1944 solmimansa sopimus oli työehtosopimus ja näin se olisi ollut ensimmäinen toimihenkilöiden työehtosopimus.

Tammikuun kihlauksen muistopäivä oli maanantai ja edellisenä viikonloppuna kelloja oli käännetty kesäaikaan, paitsi ilmeisesti Tähtelässä. Siinä selvitys Koiviston myöhästymiselle. Lounastilaisuus kunnioitti yhteistä historiaa. Kyp-sää edunvalvontaa on myös toisen osapuolen näkemysten arvostamista. Suomen kansallista vahvuutta ja itsetuntoa tarvitaan tänä vuonna, jolloin monet muistotilaisuudet nostavat esille menneisyyden kipeitäkin muistoja. Jäähtynyt lounas naurattaa jo nyt. Ei sittenkään ollut merkitystä sillä, mitä syötiin vaan kenen kanssa oltiin yhdessä.

Laadukasta edunvalvontaa on myös toisen osapuolen näkemysten arvostaminen.

Senioriopettajan jäsenedut vuonna 2018

OTA TALTEEN!

Uutuutena on vuonna 2018 alennuksia ONNI-hammasketjusta. Jäseneduista saa lisää tietoa verkkosivuiltamme www.osj.fi ja sähköpostitse toimistosta osoitteesta seniorit@oaj.fi.

Senioriopettaja-lehti

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry julkaisee jäsenlehteä Senioriopettaja. Vuonna 2018 lehti ilmestyy kuusi kertaa, **ja se postitetaan Opettaja-lehden välissä**. Lehestä saa tietoa ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä eläkeläisten edunvalvonnasta.

Alennuksia vakuutusmaksuista (Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva ja Vahinkovakuutus If)

OSJ:n jäsenen vakuutusedut poikkeavat OAJ:n jäsenen vakuutuseduista. OAJ:n jäsenyyteen sisältyvät vakuutukset **päätyvät heti eläkkeellejäämispäivänä**. Nämä vakuutukset ovat liitovakuutukseen sisältyvät vapaa-ajan tapaturma-, matka- ja matkatavaravakuutukset.

OSJ:n jäsen saa alennuksia vakuutusmaksuista **kahdesta vakuutusyhtiöstä: Turvasta ja Ifistä. Vakuutukset pitää kuitenkin ottaa itse.**

Turva tarjoaa alennuksia asiakkuusajan ja jäsenyyden perusteella. Eläkkeellä oleva saa jatkuvasti voimassa olevan matkavakuutuksen ilman terveyspalvelusta (enintään 3 kuukautta kestävä matkalle). Jatkuva matkavakuutus myönnetään enintään 99-vuotiaalle. Se on voimassa 100-vuotiaaksi asti.

Turvan tarjoama alennus OSJ:n jäsenille on 10 %. Alennuksen saa vapaaehtoisista koti-, auto- ja henkilövakuutuksista.

Turvassa saa omistaja-asiakasalennusta asiakassuhteen keston perusteella. Yhden vuoden asiakassuhteen jälkeen omistaja-asiakasalennus on 5 %. Omistaja-asiakkuuden jatkuttua viisi vuotta omistaja-asiakasalennus nousee 7 %:iin ja kymmenen vuoden asiakkuuden jälkeen alennus on jo 10 %.

Kun keskittää vakuutuksensa Turvaan, saa uutena asiakkaana heti kättelyssä jäsenalennuksen lisäksi edellä mainitun 7 %:n omistaja-asiakasalennuksen eli säästää vapaaehtoisista vakuutuksista jopa 17 %.

OSJ:n jäsenet saavat lisätietoa Turvan vakuutuksista Turvan asiakaspalvelusta arkipäivisin klo 8–18 numerossa 010 195 110. Lähimmän toimipaikan löytää kätevimmin osoitteesta www.turva.fi.

If tarjoaa alennuksia vakuutusmaksuista If Etuohjelmassa – jopa 16 %. Jatkuvan matkavakuutuksen saa otettua ilman terveyspalvelusta, jos käy työssä ollessaan sopimassa Ifissä.

Ifin Primus-henki- ja tapaturmavakuutuksen ottaneiden opettajien vakuutus pysyy voimassa, kun opettaja siirtyy eläkkeelle ja jatkaa OSJ:n jäsenenä.

Lisätietoa Ifin vakuutuksista saa Ifin internetsivuilta www.if.fi, Ifin konttoreista tai puhelinnumerosta 010 19 19 19 (pvm/mpm). Muistakaa mainita asioidessanne, että olette Opetusalan Seniorijärjestön jäsen.

OAJ-taskukalenteri

Seuraavan vuoden OAJ-taskukalenteri postitetaan jokaiselle jäsenelle kotiosoitteeseen Opettaja-lehden mukana loka-kuun lopulla. Kalenteripostituksen mukana ei tule Senioriopettaja-lehteä, ainoastaan Opettaja-lehti. Kalenterin tulon voi perua ottamalla yhteyttä OSJ:n toimistoon (seniorit@oaj.fi).

Teboil

Järjestön jäsenkortilla saa alennusta Teboil-asemilta, Teboil-huoltamoilta ja Teboil-automaattiasemilta lukuun ottamatta nettohintapohjaisia Teboil Express -automaattiasemia. Jäsenkortissasi on Teboilin tunnus ja magneettiraita, johon on koodattu alennustiedot: bensiinistä ja dieselöljystä 2,1 snt/l, voiteluaineista 10 %, pesuista 5 %, autokemikaaleista 5 % sekä neste-kaasutäytöstä 5 %.

Alennukset saa, kun antaa jäsenkortin kassalle tai syöttää sen automaattiin ennen varsinaista maksuvälinettä. (Voiteluainealennukset koskevat 10 litran tai sitä pienempiä astioita.) Lisätietoja saa Teboilin palvelunumerosta 020 470 0911.

UUTUUS:

Alennuksia ONNI-hampaasta

OSJ:n jäsenet saavat OAJ:n kautta itselleen ja perheenjäsenilleen etuja ONNI-hammasketjun hammashoidosta.

Tutustumistarjouksena uusille asiakkaille 50 prosentin alennus ensimmäisestä hoitokäynnistä. Jatkuvana etuna 15 prosentin alennus kaikista normaalihintaisista hoidoista.

Alennuksen saa käyttöönsä näyttämällä OSJ:n jäsenkorttia. Muista ottaa jäsenkortti mukaan hammaslääkärikäynnille.

ONNI-hampaan toimipisteitä on 22

Senioriopettajan

kappaletta 15 paikkakunnalla. Katso lähin ONNI-hammas osoitteesta www.onniterveys.fi/hammas.

Varaa aika puhelimitse 09 7597 7320 tai netissä www.onnihammas.fi. Mainitse vara-tessasi, että OSJ:n jäsenille kuuluu sama jäsenetu kuin OAJ:n jäsenille.

Alennuksia Otavamedian lehtitilauksista

OSJ:n jäsenet saavat OAJ:n kautta alennus-ta Otavamedian lehtitilauksista. Alennus lasketaan 12 kuukauden määräaikaistilauksen tilaushinnasta, ja sen saa vain uusista tilauksista. Lehtiä voi tilata sekä itselle että lahjaksi. Lehden voi tilata tilaajapalvelusta puh. 09 156 665 ma–pe 8–17. Alennushin-taisia lehtiä tilattaessa pitää mainita, että OSJ:n jäseniä koskevat samat alennukset kuin OAJ:n jäseniä.

Alennuksia Sanoma Median lehdistä ja Oppi&ilo-verkkokaupan tuotteista

OSJ:n jäsenet saavat OAJ:n kautta jatkuvan tilausedun Sanoma Lifestyle lehdistä. Alennus on 40 prosenttia 12 kk:n määräaikaista tilausjaksoista ja 30 prosenttia Kids median lehtien 12 kk:n määräaikaista tilaus-jaksoista. Nämä hinnat ovat voimassa tois-taiseksi. Etu koskee myös lahjatilauksia.

Lisäksi OSJ:n jäsenet saavat 15 prosentin alennuksen Sanoma Pron Oppi&ilo-verkko-kaupan tuotteista, joihin kuuluu esimerkiksi pelejä sekä tekemiskortteja ja -kirjoja.

Etuja pääsee käyttämään kirjautumalla OAJ:n jäsensivuille.

OAJ:n virkistysalueet ja Holiday Club

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet voivat käyttää alla listattuja lomaetuja mainituin ehdoin. Tirvan ja Holiday Club -lomien varaukset tehdään OAJ:n omien varaussivujen kautta. Varaussivustoille voi kirjautua OAJ:n jäsensivujen kautta www.oaj.fi. OAJ:n jäsensivuilta löydät tarvittavat tunnukset, joilla kirjaudut varaussivuille. Varaussivuilla varausohjeet, varaus-tilanne, hinnat, tietoa RCI-lomista jne.

Tirva

Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet voivat käyttää OAJ:n Tirvan virkistysalue-ta Valkealassa. Koulujen loma-aikoina työs-sä olevat opettajat ovat varauksissa etusi-jalla. Tirvan varaustilanteen näet varaussi-vuilla kohdasta Tirvan varaukset.

Holiday Club -omistusviikot

Senioriopettajat voivat varata myös va-paaksi jääneitä OAJ:n Holiday Club -loma-viikkoja arvontojen jälkeen. Viikot vara-taan kahdesti vuodessa ns. arvannon kaut-ta. Keväällä varataan viikot 23–51 ja syksyl-lä varataan viikot 52–22. Seniorijäsenet saavat varaus-oikeuden Holiday Club -lo-mahuoneistoihin arvontojen jälkeen. OAJ:n omistamien Holiday Club -viikkojen vuokrat ovat alle puolet markkinahinnois-ta. OAJ:n Holiday Club -viikkojen varausti-lanteen näet varaussivustoilta kohdasta *Vapaat viikot*.

RCI-lomat

Lomaile RCI:n kautta ympäri maailmaa! RCI-lomakeskuksia on maailmanlaajuisesti yli 5000. RCI:n kautta lomaviikon voi vara-ta jopa 2 vuoden päähän. RCI-yhteyshenki-löiltä voi varata myös lennot ja autonvuok-raukset – kaikki samasta paikasta. RCI:n lomakeskusluokitukset vastaavat 3–5 täh-den tasoa, huoneistoissa on hyvä varuste-taso, lähes kaikissa huoneistoissa oma keit-tomahdollisuus. RCI-lomien tarkempi esitely, hinnasto ja yhteystiedot löytyvät va-raussivuilta kohdasta RCI.

Sekä Tirvan että Holiday Club -huoneis-tojen varauksiin tarvitset jäsennumeron, joten jäsenkortti on hyvä varata esille.

Lomavarauksia hoitaa Holiday Club Yrityspalvelu, puh. 0300 870 903 (arkisin klo 9.00–15.00), sähköposti yrityspalvelu@holidayclub.fi.

Opettaja-lehti

Opettaja-lehden vuosikerran voi tilata 30 euron jäsenetuhintaan koko vuodeksi. Vuonna 2018 lehti ilmestyy 22 kertaa. Tila-uksia ottaa vastaan Tampereen Laserma Oy.

Laserman yhteystiedot ovat seuraavat: puh. 03 225 1948 ja sähköposti asiakaspalvelu@laserma.fi.

Elixia

OSJ:n jäsenet saavat OAJ:n kautta 20 pro-sentin alennuksen Elixian tarjoamista jäse-nyyksistä niillä paikkakunnilla, joilla Elixialla on toimintapisteitä. Alennus annetaan lisä-tuotteista ja palveluista, jotka ylittävät alu-eellisen pohjahinnan. Edun saa esittämällä jäsenkortin.

Instrumentariumista ja Nisseniltä alennuksia

Instru ja Nissen tarjoavat OAJ:n kautta OSJ:n jäsenille 25 prosentin alennuksen normaalihintaisista silmälasista. Optikon tekemän näöntarkastuksen ja silmälasimääräyksen saa veloituksetta. Normaali-hintaisista aurinkolasista saa 15 prosentin alennuksen Aurinkolasitarjous ei koske Oakleyn laseja. Alennusprosentit eivät koske voimassa olevia myymälöiden kam-panjoita.

Tarjous on voimassa toistaiseksi kai-kissa Instrumetariumin ja Nissenin myy-mälöissä. Edun saa käyttöön jäsenkort-tia näyttämällä. Kannattaa myös mainita, että OAJ:n etu koskee myös senioreita.

Muita alennuksia Holiday Club -lomista

OSJ:n jäsenet saavat vähintään 15 % alen-nuksen päivän hinnoista Holiday Club -kyl-pylähotellien ja -loma-asuntojen varauksis-ta. Kylpylälomaan sisältyy majoitus ja aami-aiset, loma-asuntoihin pyyhkeet, vuode-vaatteet ja loppusiivous. Loma-asunnoissa minimimajoitus on 2 vrk. Edun saa kam-panjakoodilla OSJ15.

Jäsenetu on voimassa kaikissa Suomen kohteissa: Caribia, Saimaa, Tampereen Kyl-pylä, Katinkulta, Kuusamon Tropiikki, Salla, Saariselkä, Airisto, Ellivuori, Hannunkivi, Himos, Kalajoki, Naantali, Punkaharju, Pyhä, Pyhäniemi, Ruka, Rönnsä, Tahko, Ylläs ja Ähtäri.

Varaukset ja varaustilanteet suoraan

jäsenedut vuonna 2018

netistä holidayclub.fi. Loma-asuntojen varaukset myös puh. 030 68 600 ma–pe 8–18, la 10–15.

Imatran Kylpylä

OSJ:n jäsenet saavat Imatran Kylpylän perushintaisesta hotelli-majoituksesta ja pakettihintaisesta loma-asuntovuokrasta sekä majoitusvaraukseen yhteyteen varustusta, normaalihintaisesta puolihoito- tai täysihoitoateriasta alennusta arkisin 30 % ja viikonloppuisin pe–su 10 %. Majoitusalennukset eivät koske Chalets- eikä Villashuoneistoja. Alennukset ovat voimassa muina aikoina paitsi viikoilla 1–2, 8–10 ja 52. Kaikkien hotellihuoneiden hintoihin sisältyy aamiaisen ja Kylpylä Taikametsän käyttö.

Varaukset ja tiedustelut kylpylän myyntipalvelusta ma–pe klo 8–18 ja la klo 9–16, puh. 020 7100 502 tai sähköpostilla myynti@imatrakylpyla.fi. Varattaessa kannattaa mainita, että kyse on OAJ:n liittosedusta, joka koskee myös senioriopettajia. Lisätietoa saa osoitteesta www.imatrakylpyla.fi.

Naantalien ja Ruissalon kylpylä

OSJ:n jäsenet saavat seuraavat kylpyläedut:

Naantalien kylpylästä 2 vrk alk. 118 €/hlö, sisältää majoituksen 2 hh:ssa, aamiaisen, sauna- ja allasosaston sekä kuntosalin käytön. Voimassa su–to 1.1.2018–31.5.2018. Ei voimassa viikolla 8. Ilmoita varattaessa tunnus OSJ.

Ruissalon kylpylästä 2 vrk alk. 98 €/hlö, sisältää majoituksen 2 hh:ssa, aamiaisen, sauna- ja allasosaston sekä kuntosalin käytön. Voimassa su–to 1.1.2018–31.5.2018. Ei voimassa viikolla 8. Ilmoita varattaessa tunnus OSJ.

Lisäksi OSJ:n jäsenet -15 %:n alennuksen päivän majoitushinnassa 31.12.2018 asti. Huoneita on rajoitettu määrä. Majoitushinnat sisältävät aamiaisen, vapaan saunan ja allasosaston sekä kuntosalin käytön.

Varaukset ja lisätiedot myyntipalvelusta: 02 4455100 ja info@naanalisp.fi tai info@ruissalospa.fi

A-lomat ry

A-lomat on akavalaisten lomajärjestö, jonka palvelut ovat myös senioreiden käytössä:

- Senioreiden lomat lomakeskus Huhmarissa, lisätietoa saa osoitteesta www.a-lomat.fi/tuetut_lomat/senioreiden_lomat_huhmari_2018
- Lomamökit, katso vaihtoehdot ja vuokraa edulliseen jäsenhintaan, www.a-lomat.fi/mokit/
- Kansainvälinen kodinvaihto, lue kokemuksia ja kokeile: www.a-lomat.fi/kodinvaihto/
- Muista myös A-lomien uusi jäsenetupalvelut member+, rekisteröidy käyttäjäksi <https://www.memberplus.fi/>

Lisäksi A-lomilla on lomamökkien tarjousviikkoja, jotka päivitetään kuukausittain www.a-lomat.fi/tarjoukset. Lisätietoja saa sähköpostiosoitteesta info@a-lomat.fi tai A-lomien kotisivuilta www.a-lomat.fi.

Suomen Hostellijärjestö

OSJ:n jäsenet saavat A-Lomien kautta Suomen Hostellijärjestön tarjoamat jäsenedut esittämällä jäsenkortin. Alennusta käytettäessä kannattaa mainita, että OSJ:n jäsenille kuuluvat samat edut kuin OAJ:n jäsenille. Varaamalla majoituksen jäsenten omasta Hostellit.fi -varausjärjestelmästä jäsenet saavat heti 10 % jäsenalennuksen majoituksesta kotimaan hostelleissa.

Lisäksi OSJ:n jäsenet voivat ostaa Kansainvälisen hostellikortin alennettuun hintaan 15 € (norm. 20 €). Kansainvälisellä hostellikortilla saa vähintään 10 prosentin majoituslennuksen myös kaikissa HI-hostelleissa ulkomailla sekä useita matkailullisia etuja.

Hostellikortilla valittavana on noin 4000 hostellia lähes 90 maassa. Lisätietoja saa Hostellijärjestön verkkosivuilta www.hostellit.fi.

Viking Line

OSJ ry:n jäsenet saavat Akavan kautta Viking Linen risteilyt ja reittimatkat erikoishintaan.

Jäsenetuhintainen risteilyvaraus onnistuu tuotetunnuksella FKKRY ja reittimatkavarauksella FVRES joko nettisivujen kautta tai Viking Linen myyntipalvelusta, puh. 0600 41 577.

Lisäksi on mahdollista käyttää myös kausittain voimassa olevia arvokuponkitarjouksia, etu kaudesta riippuen jopa 50 % päivän hinnasta, tuotetunnus FPKRY/FPREIT, <http://www.vikingline.fi/extranet-startpage/vapaa-ajan-matkat/>

Tallink Silja Oy

Tallink Silja tarjoaa OSJ:n jäsenille etuja vapaa-ajan matkustamiseen Club One -kanta-asiakasohjelman kautta. Club One on palkitseva kanta-asiakasohjelma, jossa on kolme tasoa: Bronze, Silver ja Gold. Kun liittyt Tallink Siljan Club One -kanta-asiakasohjelmaan, pääset jäsenetuna suoraan ohjelman Silver-tasolle.

Club One asiakkaaksi liitytään osoitteessa www.clubone.fi/erikoisliittyminen. Liittyminen tapahtuu OSJ:n sopimusetunumerolla, joka on 39570. Mikäli olet jo Club One -jäsen, nykyinen kanta-asiakasnumerosi pysyy voimassa. Jos olet Bronze-tason asiakas, pääset Silver-tasolle.

Ilmoita Club One -kanta-asiakasnumerosi, maininta jäsenyydestäsi ja OSJ:n sopimusetunumero sähköpostitse osoitteeseen erikoisliittymiset@tallinksilja.com. Sinut rekisteröidään näin sopimusetuasiakkaaksi ja postitetaan tarvittaessa Silver-tason kortti. Huomioithan, että etu on henkilökohtainen ja kertaluonteinen. Lisätietoa tasomäärittämisestä saa osoitteesta www.clubone.fi.

Matkojen hintatiedot ja varaukset: puh. 0600 152 68, ma–pe 8–21, la 9–18, su 10–18 (1,75 €/vastattu puhelu + aina pvm/mpm). Tallink Silja pidättää oikeudet muutoksiin.

Ystävyyden päiviä

Ystävänpäivä vilahtaa ohi kerran vuodessa aiheuttamatta ihmisille isompia tunnekuohuja. Kaupppamiehet siitä ilahtuivat kolme vuosikymmentä sitten. Mutta postinkantajat kiusaantuivat, kun laukkuun piti ahtaa kortti poikineen, kavuta rappuja ylös ja alas ja maalla kahlata umpihankiteitä.

Minä työnnyin heti ystävyyden etulinjaan. Ostin ainakin krossin kortteja. Otin esiin osoitekirjan ja raapustin ystävyysviestin kaikille kirjan nimille, puolittutuja myöten. Muistetut olivat hämmentyneitä, jopa noloja. Suurimmalla osalla heistä ei ollut edes mielessä käynyt lähettää korttia minulle.

Massamuistaminen loppui siihen ja alkoi ystävien seurlonta. Pelasin varman päälle ja ostin kortteja tusinan. Ne olivat sitten sitä somempia sydämineen ja hileineen. Lähetin sellaisen myös Johnille, tyttäreni yksin elävälle apelle. Englannissa Valentinin päivä on aina ollut romanttisia viestejä varten. Silloin voi kortilla vihjaista salaisista tunteista. Tyttäreni kertoi Johnin näyttäneen minulta saamansa sydänkorttia hieman erikoisesti hymyillen. Korttilähetykset vähentyivät heti yhdellä.

Ystävänpäivä tuottaa minulle edelleen pulmia. Lähetätkö muistamiset niille, joiden ystävyydestä olen melko varma ja lisäksi heillekin, joilta toivon ystävyyttä. Vai postitanko kortin varmuuden vuoksi niillekin, jotka arvelevat minun luulevan, että minä kuulun heidän ystäviinsä.

Kun asuin maalla vanhan talon yksinhuoltajana, minulla oli muutama ”Ystävä hädässä tunnetaan”-ihminen. He olivat aina valmiita, kaikkina vuorokauden aikoina, pyhänä ja arkena auttamaan, kun minulla oli ongelmia huollettavani kanssa. Vanha talo on tempukas asuinkaveri. Oikukkaat kodinkoneet, itsestään kaatuneet puut ja

kaikenlaiset katastrofit tarvitsivat ystävämiesten apua ja ammattitaitoa. Mutta heille en ole koskaan ystäväkorttia lähettänyt.

Sitten ovat sukulaiset, omat ja edesmenneen puolison heimo. Omat sukulaiset ovat dna:n kautta tavallaan enemmän kuin ystäviä. Jos heille lähettää ystävänpäiväkortin, niin mitätöikö se sukulaisuuden kautta jo olemassa olevan geeniläheisyyden pelkäksi ystävyydeksi? Puolison suku on eri juttu.

Arkipäivän tilanteissa tapaa usein ihmisiä, jotka ovat muistamisen arvoisia. Paikallisbussin kuljettaja säilyttää työilmeensä, vaikka lippuraha on usein pieninä kolikkoina, jotka kierivät toisinaan auton lattialle. Eläkepäivänä taas on yksi raha ja se on liian iso. Iloinen päivittäistavarakaupan kassaroiva kuuntelee tarinoitani, eikä kukaan pitenevässä jonossa ole vielä mieltään osoittanut. Dna:n nuoret miehet jaksavat, ilman naaman vääntelyä, opastamasta päästyänsäkin ikäihmistä opastaa. Ketään näistä en ole vielä ystävänpäivänä muistanut. Hyvää palvelua pidetään itsestään selvyytensä, mutta sitähan se ei ole.

Ystävänpäivästä on kehitysmässä minulle dilemma. Viime vuonna en lähettänyt yhtään korttia. Liioin en lahjojakaan ostanut. Käyttäytymiseni on nyt lähettänyt väärän signaalin, että en kenestäkään enää tykkää, mistä seuraa se kauhea asia, että ei sitten minustakaan kukaan.

Sananlasku todistaa, että kun metsälle puhuu ensin kuuluvasti, niin se sitten vastaa. Mitään kultahileisiä sydänkortteja ei ehkä tarvitsekaan ostaa. Sen kun huutelee vaan.

Arja Saarikoski

arjaksarikoski@gmail.com

Vaatteiden aatteet

Tarina keisarin uusista vaatteista opettaa meille pukeutumisen merkityksen. Usein pukeudumme suojautaksemme katseilta tai lämpötilojen vaihtelulta. On hyvä olla joku, jota varten pukeutuu ja joku, jota varten riisuutuu. Se on huono lintu, joka ei jaksaa höyheniään kantaa. Historiassa on paljon kertomuksia siitä, miten pukeutuminen ja vaatteet ärsyttivät joko puettuina tai viimeistään pois heitetessä. Muistamme hatut ja myssyt, lahkeiden leveydet, paitojen ja solmioiden värit, ja miehillä paitojen pitämisen housunkauluksen alla tai päällä. Lakin lippa on joillain otsalla ja joillain niskassa. Sherlock Holmes oli ratkaissut lippaongelman tasapuolisesti kahdella lipalla. Helsingin poliisi ratkaisi marraskuussa vitriinissä istuvan naisen ongelman vaatimalla vaatetusta. Näin ei sitten rikottu lakia eikä lasia. Taide oli tässäkin tapauksessa eräille kuin punainen vaate.

Ennen sanottiin, että isä ja äiti tekivät pojan, mutta Kestilän pukimo teki pojalle hartiat. Pukuvuokraamossa voi sonnustautua lainahöyheniin, mutta hyvin istuva Armani ei kaikkien päällä näytä yhtä tyylikkäältä kuin tavaratalon näyteikkunassa mallinukella. Toimivia vaatteita ja asusteita on kosolti saatavana alan liikkeissä, alemyynneissä ja puhekielessä.

Reput pelottavat. Aina on vaarana epäonnistuminen ylioppilaskirjoituksissa tai

tenteissä ja silloin tulevat reput. Reppu hiertää hartioissa. On matkan hauskuus poissa. Rukkasia joutuu antamaan kosijoille, jotka eivät kosittavaa miellytä. Joskus on parasta ripustaa rukkaset naulaan. Karkausvuonna on tapana, että nainen kosii. Jos naimakauppoja ei synny, on miehen velvollisuus kuitenkin osoittaa kohteliaisuutta ja ostaa naiselle hamekangas. Sukupuoli-neutraaleissa kosinnoissa käytäntö ei vielä liene vakiintunut muotoihinsa.

Kovaa kieltä ja mieltä on viime aikoina osoitettu työelämässä antamalla kenkää. Aina ei edes tiedetä mistä kenkä puristaa tuotannollisissa ja taloudellisissa asioissa. Hattuillessa saa olla töissä hiki hatussa ja töitä hakiessa hattu kourassa. Ravintolasta on yleensä poistuttava viimeistään hatunjaon aikaan varsinkin, jos on ryppyjä huiviin heittämällä pukeutunut illan mittaan tukevaan sisäiseen villapaitaan.

Henkselit ovat monella vain paukuttelua varten. Nälkävyötä kiristämällä housut pysyvät muutenkin jalassa. On vain katsottava kenen housut kestävät. Jos puutarhurilla on hyvin istuvat ja polvista ehjät ja takkaa kovin kuluneet housut, häntä voidaan epäillä laiskaksi. Ahkera laittaa takin puun oksalle roikkumaan ja hihat heilumaan. Laiskaa katsoessa pomon hihat palavat. Erimielisyyksien sattuessa joskus uidaan toisen liiveihin.

Hieno mies, jolla oli salkku, asui en-

nen yleensä kerrostalossa, söi sardiineja ja käytti pitkää kravattia. Nykymuoti voi olla puhuttelevampi koreine teksteineen ja harrastusasuineen. Pelätessä ja palellessa sukat saattavat vielä pyöriä makkaralla. Sukkahousuille on vuosikymmenien myötä keksitty monenlaisia käyttötapoja. Pankkiin sukkahousut päässä ei enää kannata mennä. Pankeilla ei ole käteistä rahaa antaa asiakkaalle joka päivä edes hänen omalta tililtään.

Elintarvikeliikkeeseen joku janoinen pyrkii vielä sukkahousut yläpäässä hakemaan juoksukaljaa vaikka kävelykadun varrelta. Suru saattaa tulla puseroon vähemmälläkin. Kiinni jäädessä on vain selitettävä, mikä puserossa pullottaa ja syytettävä yhteiskuntaa, vaikka kaikki saattaa johtua liian kireästä piposta.

Varsinainen kausipukeutuminen kauhistuttaa, liikuttaa ja naurattaa meitä vuosittain vappuna ja joulun juhlissa. Silloin saa ujustelija turvautua naamariin. Varsinainen takinkääntäjä on tuo punanuttu joulupukki. Perinteinen nurinkäännetty valeturkki ei enää herätä pukissa luottamusta. Ainakin tavaratalon pukilla pitää olla cola-juoman punaista ja pullottava vatsa. Joissain koulujuhlissa pukin paltto ja karvareuhka ovat saaneet kilpailijan Harry Potterin lierikosteisesta sokeritoppahatusta.

Risto Nihtilä

Iloinen ilta isänmaalle

Suomen historian vaiheet välittyvät nuorten tulkitsemina Seinäjoen Senioriopettajien Itsenäisen Suomi 100 vuotta -juhlassa. Ohjelmaa alkoi puheenjohtaja **Raili Yli-Torkon** maljapuheella, **Ilmari Ylä-Autio** juonsi illan laulut, runot ja nuorten musiikkiesitykset. Kauniiksi somistettu hotelli Alman perinteikäs sali loi osaltaan hienon tunnelman kuin myös taidokkaasti tarjoiltu

ja maittava juhlaillallinen. Kuvat todistavat juhlavieraiden huolitellusta pukeutumisesta.

Tavanomaisten puheiden asemesta nuoret tulkitsivat tällä kertaa musiikkiesityksissään taistojen tiet ja luotien laulut. Vahvimaksi ja kantavimmaksi teemaksi osoittautui lauluissa ja runoissa huokuva kiitollisuus ja isänmaanrakkaus. Tunnelma tiivistyi lopuksi yhteiseen Maamme-lauluun.

Me juhlijat iloitsimme erityisesti huo-

ateksamme nuorten ohjelmansuorittajien arvostuksen menneitä sukupolvia ja elettyjä itsenäisyyden vuosikymmeniä kohtaan. Mukavaa oli havaita isänmaallisuuden olevan iloinen asia ja sitä voi juhlaa toki iloisen arvokkaasti.

Kiitos upeasta juhlasta siihen tavalla tai toisella osallistuneille!

Kari Jääskeläinen, teksti
Unto Tapio, kuvat

- 1 Raimo Rajalan ja Raili Yli-Torkon tervetulotoivotuksen Aino ja Antti Ristimäelle.
- 2 Puheenjohtaja Raili Yli-Torkon maljapuhe.
- 3 Taitajia ja kanllispukuja eri vuosilta. Vasemmalta Minna Leskinen, Tuula Vihriälä, Leena Rajala, Helena Pellosaari ja Seija Kujanpää.
- 4 Marttilan koulun oppilaat esiintyivät.
- 5 Maire Leppälä ja runo: "Suomi-neito".
- 6 Charlotta Saari lauloi laulun "Minun Suomi" Rami Loukolan säestyksellä.
- 7 Anni-Maria Alkava esitti Rami Loukolan säestyksellä laulun "Tulkoon joulu".
- 8 Jorma Lahdensuo ja Mirja Heikkilä saivat ansiomerkit, jotka jakoivat Kari Jääskeläinen ja Raili Yli-Torkko.
- 9 Terttu Jääskeläinen ja Ilmari Ylä-Autio lukivat nuorten runotekstejä.
- 10 Musiikkitaikuri Rami Loukola.

Myös Mikkelissä uskotaan tulevaan

Mikkelin seudun opetusalan seniorit (MOS) ovat kiinteässä yhteistyössä paikallisen opettajien ammattiyhdistyksen (MOAY) sekä kaupungin opetustoimen kanssa. Yhtenä esimerkkinä tästä on itsenäisyytemme 100-vuotispuun istuttaminen Maailman Opettajien päivänä 5.10. Kaupunkimme päättäjät osoittivat puulle paikan tunnetun turistikohteemme Kenkäveron pappilan läheisyydestä.

Puu on taimi, pieni mutta toivottavasti elinkelpoinen. Taimen viereen kiinnitettiin tapahtumasta kertova muistolaatta. Aina-kin se jää muistoksi tuleville sukupolville, taimi kun tuntui perin vaatimattomin eväin varustetulta.

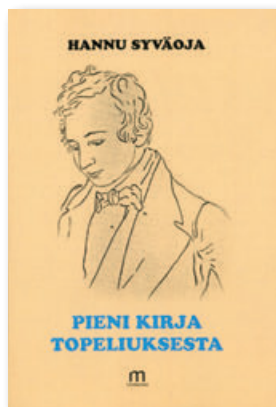
Upeana eleenä yhteistyölle tarjosi MOAY meille senioreille samana iltana elokuvan Yösyttö ensi-ilta näytöksen elokuvateatterissa.

Näin meillä Mikkelissä.

Ikäpolvet kohtasivat nyt, toivottavasti myös usein seuraavan sadan vuoden aikana!

**Osmo Ukkonen, teksti
Tuija Särkkä-Wirth, kuva**

Topelius oli paljon muutakin kuin satusetä

Hannu Syväoja
Pieni kirja Topeliuksesta
Nidottu, 241 sivua
Mediapinta 2017

Zacharias Topelius syntyi 200 vuotta sitten 14. tammikuuta 1818 Uudessakaarlepyyssä ja kuoli vuonna 1898 Sipoossa. Monet meistä ajattelevat, ettei hänen elinajastaan voi olla noin kauan, koska hänen kirjoittamansa tekstit innostavat edelleen.

Senioriopettaja, filosofian tohtori **Hannu Syväoja**n uusin tutkimus *Pieni kirja Topeliuksesta* kertoo tämän suosion salaisuudet. Topeliuksen henkiset lähtökohdat olivat hyvät: isä kansanrunoja keräävä lääkäri, äiti kirjallista sukua, johon kuului myös **Ilmari Kianto**. **J. L. Runeberg** valmensi 15-vuotiaan Topeliuksen yliopistoon, josta tämä valmistui filosofian kandidaatiksi 22-vuotiaana. Toimittajan ja muiden kirjallisten tehtävien ohella Topeliusta alkoivat kiinnostaa historianopettajan työt. Varmistaakseen viran saamisen hän väitteli tohtoriksi. Topeliuksen kirjalliset työt nostivat hänet ensin Helsingin yliopiston historian professoriksi ja sitten rehtoriksi. Syväoja pitää hänen merkittävimpanä akateemisena saavutuksenaan naisten yliopistopiskelu-oikeutta.

Syväoja perustelee ansiokkaasti Topeliuksen teosten tarkoituksia ja taustoja. Esimerkiksi nationalismin viriäminen Suomessa 1830-luvulla sai Topeliuksen kannattamaan yhden kansan ja kahden kielen Suomea. Hän onnistui popularisoidaan suomalaisuusajattelun toisin kuin J. L. Runeberg ja **J. V. Snellman** kirjoituksillaan sekä mm. teoksillaan (*Maamme-kirja*, *Välskärin kertomuksia*, *Talvi-iltain tarinoita*) ja yliopistoluennoilla. Topelius oli valistusfilosofiaa vastustava hurskas kristitty, romantikko ja Syväojaan elävästi kuvailema kirjallinen työmyyrä. Jätettyään vakituisen toimittajan työt hän kirjoitti edelleen lehtiin kulttuuriarvosteluja ja opetusopillisia asioita.

Topeliusta pidetään suomalaisen kirjallisuu-

den klassikkona, runojen, historiallisten romaanien ja satujen kirjoittajana sekä kahden kielen ja Venäjän suhteiden välisenä tasapainoilijana. Syväojaan mukaan hän oli suomalaisia jakaneen vuoden 1918 lehtikirjoitusten perusteella kaikkien puolueiden mies. Hänet liitetään neljänneksi lehdykäksi 1800-luvun kansallisten suurmiesten neliopiltaan. Tosin Topeliuksella ei ole omaa liputuspäivää, mutta hänelle on pystytetty viisi pat-sasta ja lisäksi muistolaattoja.

Syväoja selvittää valaisevasti historiallisen romaanin käsitettä ja teoriaa mm. oman väitös-kirjansa pohjalta. Hän löytää vastaukset, miten "satusetä" viihtyi myös historiallisten romaanien parissa. Topelius kirjoitti seitsemän historiallista romaania 40 vuoden aikana lehdissä ja kirjoina. *Välskärin kertomuksia* teki hänestä maan johtavan kirjailijan.

Uno Cygnaeuksen tavoin Topelius arvosti kodin ja koulun kasvatusta. Hän halusi lyhentää koulupäiviä, että lapsilla olisi aikaa leikkiä ja levätä. Oppikoulun hän näki "keskiaikaisena", koska se kasvatti vain älyllisesti. Syväoja paljastaa Topeliuksen rakentaneen *Maamme-kirjan* lapsen oppimismaailman mukaan (alkaen kodista ja paikallisuudesta, päätyen laajempiin ympyröihin), mikä teki tästä kirjasta kansa- ja oppikoulujen kesto-suosikin. Sitä painettiin 2,5 milj. kappaletta.

Topeliuksen laulut ja virret raikuvat nykyisin. *Sylvian joululaulu* ja *Varpunen jouluaamuna* ovat tunnetuimpia. *Vaasan marssi* on valittu Etelä-Pohjanmaan ja *Kesäpäivä Kangasalla* Pirkanmaan maakuntalauluksi. *Totuuden henki johda sinä meitä* on virsikirjamme Topeliuksen viidestä virrestä veisatuin.

Syväoja analysoi Topeliuksen satuja perusteellisesti. Hän esittää vakuuttavasti, ettei Topelius kirjoittanut satuja ja satunäytelmiä vain viihdyttääkseen lapsia ja aikuisia. Sadut olivat terapeutisia, vaikuttavia ja kasvattavia. *Prinsessa ruususen* ja 26 muun satunäytelmän sekä mm. Koivu ja tähti -sadun opetuksissa on paljon yhteistä nykyajan kanssa, vaikka kasvatusihanteet muuttuvat ajan mukana. Syväoja käsittelee Topeliuksen ajan ja myös nykypäivän koulunkäyntiä, koulutuspolitiikkaa sekä terveydenhoitoa.

Syväoja on käyttänyt kattavasti lähteinä mm. Topeliuksen teoksia, muistiinpanoja, lehtisiä mietekirjasta, elämäkertoja sekä omaa ja muiden tutkimuskirjallisuutta.

Kirjan lopussa kerrotaan kirjoittajasta ja hänen teoksistaan, joiden enemmistö käsittelee koulua ja kasvatusta. *Pieni kirja Topeliuksesta* on hänen 13. kirjansa, jonka elävä teksti puolustaa pitämään Zacharias Topeliusta neljäntenä kansalliskirjailijana. Tämän kirjan anti ei ole pieni, vaan suuri.

Kirjaa voi kysyä tekijältä, hannu.syvaoja@tpnet.fi tai 040 843 6463. Kirjaa on saatavana myös kustantajalta Mediapinta Oy:ltä 28,50 euron hintaan.

Jyrki Männistö

Henkilöitä kulissin varjossa

Jorma Eerik Jukkala
Kulissi
Nidottu, 229 sivua
Kustantamo Reuna, 2017

Ähtäriläinen matematiikan, fysiikan ja kemian lehtori on ryhtynyt eläkevuosillaan kirjoittamaan romaan-eja. Helsingin Kirjamessuilla lokakuussa esiteltä koulumaailmaan sijoittuva jännitysromaan *Kulissi* on niistä järjestyksessä kolmas. Teos on fiktiivinen, samoin sen henkilöahmot, mutta juoni kulkee tiiviisti tässä ajassa. Monilla teeman sivujuonteilla saattaa olla todellisuuspohjaa. Jukkala on pitkän uransa aikana nähnyt ja kokenut paljon ja on myös pohtinut asioita. Niinpä hän on pystynyt kirjaamaan kirjassa kuvattujen tapahtumien taustat järkeenkävästi ja moraalisesti kestäväällä tavalla.

Romaanin tarina alkaa syyslukukauden alussa ja päättyy koulun joulujuhlapäivään. Päähenkilöstä, Stefanista, kertovat katsaukset vievät juonta eteenpäin ja taustoittavat sitä.

Stefan on koulun rehtorin poika, nörtti, joka on nimennyt itsensä roolipelissä Avengersiksi, yhdysvaltalaisen sarjakuvan armottomaksi kostajaksi. Hänen kumppanikseen virtuaalimaailmassa on ajautunut Neme, jonka roolinimi periytyy kreikkalaisesta mytologiasta.

Itsestään selvää on, että Stefan on kiusattuna ajautunut yhteisön ulkopuolelle – ja silloin ollaankin matkalla kohti tragediaa.

Nykyinen koulu ei ole lepakoti oppilaille eikä henkilökunnalle. Digiloikka, inklusio, ilmiökeskeisyys sekä oppilaan joskus väärin ymmärretty oikeusturva yksilökeskeiseksi muuttuneessa yhteisössä saavat ansioituneenkin kasvattajan toisinaan harkitsemaan helpompia tapoja jokapäiväisen leipänsä ansaitsemiseksi. Koulu on kaiken lisäksi juridisoitunut niin pitkälle, että oppilaan oikeusturvasta keskustelevat keskenään lainoppineet. Ennen riitti ongelmien ratkominen opettajan, oppilaan ja toisinaan myös huoltajan kesken.

Kulissi on helppolukuinen. Juoni etenee loogisesti ja vastakkain asettuvien voimayhmittymien motiivit paljastuvat lukijalle viimeistään epilogissa. Jukkala on sirotellut avainsanoja sinne tänne, vaikkapa koiran taluttajan suuhun. Kirjasta saisi vähällä työllä hyvän käsikirjoituksen elokuvaankin.

Kirjaa voi tilata esimrteiksi osoitteista www.reunalla.fi ja www.jarviradio.fi tai Adlibriksestä 26,90 euron hintaan. Sitä voi kysyä myös kirja-kaupoista tai kirjastoista.

Pauli Rautama

200 vuotta Topeliusta

Neiti **Regina von Emmeritzin** kiharat olivat mustat kuin yö, ja hänen silmänsä hehkuivat kuin tähdet. Kaunis siis oli mutta kavala. Teki kaikkensa jesuiitta **Hieronymuksen** kanssa, että Pohjolasta taas tulisi katolinen, vaikka kuningas **Kustaa II Adolf** uhrasi henkensä Saksanmaalla puolustaessaan ainoata oikeata uskoa.

Kukapa kypsään ikään ehtinyt suomalainen ei olisi lapsena lukenut mustien silmien lumovoimasta kämmenpohjat jännityksestä hikisinä. Entä kaikki Pikku Matit, Myrskyt ja Päivänpaisteet, Valtterit, Sampo Lappalaiset ja koulujen satunäytelmät? Niissä lapset piiloutuvat villakoppaan, kun hirviö tulee sisään ja on sitä mieltä, että tuvassa haisee

kristityn veri. Juuri sellaisia lapsia hän syö mielellään aamupalaksi. Lällärikamaa niiden rinnalla kaikki Harri Potterit.

Maamme-kirja oli sata vuotta koulujen ainoa oppikirja. **Selma Lagerlöfin** mielestä se oli koulukirjaksi tosi makea, ja hän kirjoitti Ruotsille oman version nimeltä Nils Holgersson. Sanotaan myös, että **Astrid Lindgrenin** Vaahteramäen Eemelin esikuva on Topeliuksen Valtteri. Suomalaisen mielenmaisemassa kaikki polut johtavat Topeliukseen. Koko itsenäisyyden satavuotisjuhla törmäsi tietien tai tietämättään Topeliuksen luomaan isänmaakäsitteeseen.

Zacharias Topelius syntyi 14.1.1818 Uudenkaarlepyyn piirilääkärin pojaksi ja ilah-

dutti lapsena perhettä ja sukua keksimällä näytelmiä. Hän rakasti sotaisia seikkailuita ja piirsi niistä paperinukkeja. Ne pysyivät pystyssä lattianraoissa, kunnes oli aika kaatua urhoollisesti taistelukentällä. Nuket ovat yhä tallessa Topeliuksen kotimuseossa. Kannattaa käydä katsomassa.

Aivan oma juttunsa on puolestaan Topeliuksen ura Helsingin yliopistossa historian professorina ja rehtorina.

Majjaliisa Dieckmann

Ville Vallgren on kuvannut Zacharias Topeliuksen lasten ympäröimänä vuonna 1932 paljastetussa patsaassa, joka sijaitsee Helsingin Koulupuistikossa.

Kuva Mikael Rajaniemi

Ateenan-matkalaiset Epidauruksen teatterin juurella.

ANTIIKIN IHMEITÄ ATEENASSA

Kalimera! Ainakin tämän yhden sanan me Senioriopettaja-lehden matkalaiset opimme erottamaan nopeasta kreikankielisestä puheesta lokakuuisella kulttuurimatkallamme Ateenaan ja sen ympäristöön.

Kaukaa vuosikymmenten takaisten koulumuistojen hämäristä alkoivat palautua mieleen Kreikan jumalien nimet ja temppelien pylväsmallien nimitykset, kun kapusimme asiantuntevan **Pirjo**-oppaamme johdattamina Akropoliin huipulle. Siellä sijaitsevat mm. Parthenonin vaikuttava temppeli ja pienempi Niken temppeli.

Syysaurinkoinen näkymä alas kukkulan ympärille oli huikaiseva: valkoisia taloja punertavine kattoineen silmänkantamattomiin. Vajaa puolet Kreikan lähes 11 miljoonasta asukkaasta asuu Ateenan metropolialueella. Tutustuimme myös Akropoliin uuteen moderniin museoon, jossa on erinomainen museokauppa.

Ihailimme Karyatidi-naispatsaita sekä monia muita kaunislinjaisia veistoksia ja keramiikkaa. Kävelimme Sokrateen jalan jäljissä Agoralla, joka oli antiikin Ateenan kaupallinen, sosiaalinen ja hallinnollinen keskus. Akropolis on kuulunut Unescon maailmanperintökohteiden joukkoon vuodesta 1987.

Ateenan vanhan kaupungin kapeilla kaduilla pursui värikästä tavaraa, kaikai rytmi-käs musiikki ja tuoksui kreikkalainen ruoka.

Yritimme aistinvaraisesti saada selville, mistä mausteista tämä tyypillinen tuoksu syntyy. Onko se korianteri, kaneli, kardemumma, rosmariini vai kenties niiden sekoitus? Ruokahalun se ainakin herätti heti!

Meri lahtineen ja saarineen on Kreikan olennainen osa. Laiva vei meidät Piraeuksen satamasta 2,5 tunnin merimatkan jälkeen Hydraan. Se on kaunis, karu saari, jossa ei ole lainkaan autoja. Hydralle tyypillisiä aaseja emme käynnillämme osuneet näkemään. Saari on elokuvamaailman ja muiden varakkaiden ihmisten suosima. Siellä on asunut mm. Leonard Cohen lyriikalleen inspiraatiota hakien.

Poros- ja Aigina-saarten kautta keinutelimme illan hämärtyessä takaisin Ateenaan. Laivamatkalla tunnelma oli katossa ja muutamat meistä riensivät parketille kokeilemaan rivitanssin askeleita valloittavan Zorbas-tanssin tahdissa. Lähellä tulosatamaa näimme laivalla vielä herttaista romantiikkaa: liettualainen nuorimies polvistui yleisön edessä kosimaan kaunista valittuaan ja myöntävän vastauksen saatuaan

Anastasia-rouvan oliivivilan pihamaalla, rouva vasemmalla.

pujotti upean timanttisormuksen morsiamensa sormeen...

Peloponnesoksella saimme kokea akustisen ihmeen: kiipesimme antiikin aikaisen Epidauruksen amfiteatterin kiviportaita puoleen väliin ja kun alhaalla esiintymiskorokkeella oppaamme ilmoitti tapaamisai-kamme, kuulimme sen vaivatta yli 34 kivisen penkkirivin päähän. Teatteri on rakennettu puolikaaren muotoon vuoren rinteeseen. Mittasuhteet ovat valtavat: poikkileikkaus on n. 130 metriä ja katsojia mahtuu noin 15.000. Hyvän akustiikan ansiosta esiintyjien äänet kuuluvat joka puolelle teatteria.

Kreikan maataloustuotannon päätuotteet ovat suomalaisillekin tuttuja: oliivit, hedelmät ja viinit. Näitä nautimme matkallamme mitä herkullisimmissa muodoissa: paprikat, munakoisot, mahtavan makuiset tomaatit värittivät lautasiamme. Fetaa maistelimme monella tavalla valmistettuna; hunajalla silattuna ja hiukan paahdettuna se vei kielen mennessään. Sitrushedelmistä saadaan useampia satoja vuodessa.

Teimme mielenkiintoisen vierailun luomuoliivivilalle, jossa saimme Anastasia-rouvan seikkaperäisen kuvauksen oliivien tuotantoprosessista harmaanvihreästä oliivipuusta öljypulloon asti. Meillä oli mahdollisuus ostaa laadukkaita tilatuotteita. Oliiviöljyn lisäksi oli tarjolla kosmetiikkaa. Varmaan useankin matkalaisen kodissa on matkamme jälkeen nautittu oliiviöljyllä maustettua salaattia ja sipaistu kasvoin tai käsiin kaukaisen oliivivilan ihania voiteita, joiden tuoksu palauttaa mieleen antoisaa syysmatkamme.

Terttu Möttönen, teksti ja kuvat

Juustopogácsat

(n. 40–50 kpl)

500 g vehnäjäuhoja
250 g voita tai margariinia
25 g hiivaa
2,5 dl kermaviiliä
2 tl suolaa
0,5 tl soodaa

Pinnalle:

1 keltuainen
50 g raastettua juustoa

Liota hiiva kädenlämpöiseen kermaviiliin, lisää jauhot, sooda, pehmeä voi, suola ja sekoita tasaiseksi taikinaksi. Laita taikina jääkaappiin viilenemään n. puoleksi tunniksi. Kaulitse taikinasta n. 2 cm paksuinen levy ja ota siitä muotilla pyöreitä (halkaisijaltaan n. 1,5 cm–2 cm) pogacsoja tai leikkaa veitsellä ruuduiksi. Voitele pogacsat keltuaisella, ripottele pinnalle juustoraastetta ja paista n. 175 asteessa.

Kuva: Matton

Kati-Erika Timperi

Tänäkin talvena jäämme rännän keskelle mummun matkatessa muille maille. Muiden maiden maut maistuvat kyllä meilläkin. Neljä vuotta Budapestissa jätti jälkensä perheemme keittiöön. Erityisesti talvella tuhdit unkarilaiset ruuat maistuvat, mutta paprikaa, paprikatahnaa ja paprikajauhetta ruuissamme käytetään kyllä ympäri vuoden. Ohessa olevat reseptit ovat perheemme ahkerassa käytössä ja niiden myötä toivotan maukasta makumatkaa rakkaaseen Unkariin.

Kookospallot

(n. 30–40 kpl)

500 g vaaleita peruskeksejä
200 g voita
3 rkl tummaa kaakaojauhetta
muutama tippa rommiaromia tai rommia
200 g aprikoosimarmeladia
1 rkl tomosokeria
kookoshiutaleita

Hienonna keksit monitoimikoneessa. Lisää joukkoon tomosokeri ja kaakaojauhe. Sekoita. Lisää voi, rommi ja aprikoosimarmeladi. Sekoita tasaiseksi massaksi. Anna massan viilentyä hetki jääkaapissa. Muotoile massasta palloja ja pyörittele lopuksi kookoshiutaleissa. Laita jääkaappiin jähmettymään.

Gulassi

(n. 6 annosta)

2 sipulia suikaloituna
250 g lihaa (esim. kasleria tai mureaa naudan paistia) suikaleina
öljyä tai voita paistamiseen
300 g perunoita suikaloituna
1 l vettä
1 lihaliekuutio
2 valkosipulin kynttä
3–4 rkl tomaattipyreetä
2 tl paprikatahnaa (tai paprikajauhetta ja chiliä/tabascoa)
2 tl oreganoa
¼ tl mustapippurirouhetta
½ tl suolaa
1 punainen paprika suikaloituna
n. 1 dl smetanaa tai ranskankermaa
persiljää (koristeeksi)

Ruskista lihasuikaleet ja sipuli voissa tai öljyssä. Lisää vesi, mausteet ja perunasuikaleet. Keitä kunnes perunat ovat lähes kypsiä, lisää paprikasuikaleet ja kiehauta vielä hetki. Lisää smetana tai ranskankerma hyvin sekoittaen. Koristele persiljalla.

Aina parhaassa iässä Kuntoloma Tanhuvaarassa 19.–23.3.2018 (ma–pe)

Senioriopettajilla on mahdollisuus osallistua kuntolomaan Tanhuvaaran Urheiluopistolla Savonlinnassa. Tarjolla on liikunnallisia elämyksiä upeissa maisemissa mm. monipuolista jumppaa ja tanssia, ulkoliikuntaa, seniori-ikäisten pelejä, luentoja ja muita mukavaa.

Liikuntaa tukee hyvä ruoka (täyshoito) ja leppoiset yhteiset illat. Yhtenä iltana loman aikana myös rantasaunailta. Tulopäivänä on tulokahvi (klo 14.00) ja päivällinen, lähtöpäivänä aamiainen ja lounas.

Hinta 308 €/hlö kahden hengen huoneessa (aveeiltä sama hinta), yhden hengen huoneliä 35 €/vrk.

Ilmoittautumiset 23.2.2018 mennessä Tanhuvaaraan

puh. 044 715 0408 tai jaana.tervonen@tanhuvaara.fi

Tanhuvaaran Urheiluopisto

Moinsalmentie 1042, 57230 Savonlinna

puh: 015 582 0000 info@tanhuvaara.fi

Hyvän olon viikko Kisakalliossa 16.–20.4.2018

Senioriopettajilla on hyvä tilaisuus osallistua hyvän olon viikkoon Kisakalliossa. Ohjelmassa on monipuolista jumppaa, rentoutusta, venyttelyä, vesijumppaa, tanssia, tietoisuuksia, kuntosaliharjoittelua, seniori-ikäisten pelejä aivotointia unohtamatta, senioricurlingia ja monenlaista muuta hyvän mielen tuovaa liikuntaa. Lisäksi viikkoon kuuluu lauluilta ja rantasaunassa saunomista.

Tulopäivänä on info viikon ohjelmasta klo 13.

Hinta 309 €

Hinta sisältää majoituksen kahden hengen huoneessa, täysihoidon ja monipuolisen ohjelman. AVECIT maksavat saman hinnan.

Ilmoittautumiset 15.3.2018 mennessä Kisakallioon.

Yhteystiedot ovat seuraavat:

Kisakallion Urheiluopisto, Kisakalliontie 248, 08360 Lohja

Virpi Palmen puh. 040 455 2852

sähköposti: virpi.palmen@kisakallio.fi

Niina Virtanen puh. 045 773 12043

sähköposti: niina.virtanen@kisakallio.fi

Kuva: Matton

HASO juhli kolmekymppisiä

Helsingin seudun ammatilliset senioriopettajat HASO ry vietti joulukuun puolivälissä toimintansa 30-vuotisjuhlaa.

Oman väen lisäksi juhlaan Hotelli Arthurrissa osallistuivat Helsingin senioriopettajien ja Vantaan senioriopettajien edustajat.

Meitä muistettiin mm. lahjakorteilla, joilla tuetaan etenkin nuorten naisten ammatillista koulutusta kehittyvissä maissa.

Juhlassa esiteltiin yhdistyksen historiikki. Sen eri osat ovat kirjoittaneet **Pekka Turta**, **Eeva Silventoinen** ja **Liisa Fräki**. Yhdistys perustettiin vuonna 1987 kerhona, jolloin nimi oli AOL:n Uudenmaan veteraniopettajat. Kun Ammatilliset opettajat AOL liittyi OAJ:hin 1988, muuttui yhdistyksen nimikin eri vaiheissa nykyiseksi.

Yhdistyksen toimintalinjojen vankkana runkona ovat edelleen ns. teematiistaita-

paamiset kuukauden ensimmäisenä arkitiistaina, kesäkuukausia lukuun ottamatta. Kokoukset ovat pitkään olleet Kampin palvelukeskuksessa.

Tilaisuuksissa on kuultu monipuolisia esitelmää ja alustuksia keskustelun pohjaksi. Esiintyjinä on ollut kirjailijoita, toimittajia, taiteilijoita, muusikkoja, vanhus- ja hyvinvointi- ja terveyspalvelujen edustajia, sukututkijoita sekä historian ja politiikan asiantuntijoita. Omasta joukosta on löytynyt kiinnostavia esiintyjä. Viime aikoina olemme usein ilahduttaneet jäseniämme kahvitarjoilulla. Tärkeintä on kuitenkin ollut toistemme tapaaminen sekä yleinen "liikekannalle" pano!

Yhdistyksemme on järjestänyt paljon

retkiä kotimaassa ja ulkomaille. Olemme myös käyneet ahkerasti näyttelyissä, konserteissa ja teattereissa.

HASO ry on ollut aktiivinen myös emojärjestömme Opetusalan Seniorijärjestössä, OSJ:ssä ja sen edeltäjässä Veteraniopettajat ry:ssä. Veteraniopettajien hallituksessa ovat toimineet **Arvo Autio**, **Pentti Sitolahti** ja **Kaarina Eskola**. OSJ:n hallituksessa Liisa Fräki ja **Pentti Länne**.

Seuraava haaste yhdistyksellemme ovat vuoden 2018 Senioriopettajapäivät, jotka järjestetään yhdessä Helsingin senioriopettajien kanssa syyskuussa.

Liisa Fräki

Helsingin seudun ammatilliset senioriopettajat olivat syksyllä Finnlinesin vieraina.

Äänestä presidentinvaalissa!

Sunnuntaina 28. 1. järjestetään presidentinvaali. Älä nuku, äänestä ehdokastasi vaalipäivänä, ellet ole jo käynyt ennakkoon äänestämässä. Vaalissa Suomen kansa valitsee tasavallan presidentin suoralla vaalissa kuudeksi vuodeksi toimikaudelle 2018–2024. Ellei vaali ratkea ensimmäisenä vaalipäivänä, järjestetään toinen vaali 11.2. kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Lukijan kysymys Miksi jäsenkortti- postituksessa oli mainoksia?

Muutamat jäsenemme ovat ihmetelleet, miksi jäsenkortti- ja jäsenmaksupostituksessa oli kolme mainosta.

OSJ hankki postitukseen mainoksia, koska jäsenkortin valmistaminen ja postittaminen yli 20 000 jäsenelle on kallista. Mainosten avulla saimme kortin valmistus- ja postituskulut pienemmiksi, ja sitä kautta säästimme OSJ:n jäsenmaksuvaroja.

Lisätietoa saa toiminnanjohtaja Kirsti Lehtiseltä (kirsti.lehtinen@oaj.fi).

KORJAUS "Juhlimme satavuotiasta Suomea" -juhlassa Tampereella Raimo Roihan kappaleita hanurilla esitti musiikinopettaja PERTTI VESTERHOLM.

Senioritorilla voivat Opetusalan Seniorijärjestö OSJ:n jäsenet lyhyesti ilmoittaa ilmaiseksi, saman ilmoituksen kuitenkin korkeintaan kaksi kertaa saman kalenterivuoden aikana. Lähetä teksti päätoimittajalle, yhteystiedot ovat lehden sivulla 2.

Myytävänä

Kirjavarvinaisuus, Väinö Nurmi – Pekka Silvast:
Morgonlandet – helmi Itämeressä. Kirja on ostettu paatista Bengtskärin majakalle mentäessä. Hinta 20 € + postikulut 3,70 €. Eila p. +358 50 406 7102.

Tampereen Reserviupseerien seniorit ovat tehneet **historiikkiin** yhdistyksen asevelimajasta yhdistyksen **50-vuotistapahtumaan**. Ajatus majahistoriikista kantautui "naapureiden" tietoon. Vaatimus mukaanpääsystä kasvoi, koska majatointi oli hiipumassa väen vähetessä. Mukaan tulivat sotainvalidit, sotaveteraanit ja maanpuolustusjärjestöt.

Ajatus asevelimajoista ja niiden merkityksestä laajeni. Kolmessa vuodessa kertyi 309 majatarinaa. Joukko palautteista oli, että maja on myyty ja varat on käytetty virkistykseen. Puitetarinoissa on viitteitä myös toisen ja kolmannen polven sotatraumoihin.

324-sivuinen kuvitettu kokoomateos sopii erinomaisesti esimerkiksi ikävuosilahjaksi. Mediapinnan kustantaman teoksen asevelihinta opettajille on 36,50 euroa perille toimitettuna. Tilaukset: eke.aaltonen@gmail.com tai 040 591 7366.

Vuokralle annetaan

Tule Yllästunnelmaan. Vapaana mm. vko 8 + muita viikkoja Ylläsjärven puolella vuokrattavana **rivitalohuoneisto 55 m²**. Alakerta 2 mh, oloh.

keittiö, takka, sauna, wc, TV, wifi. Yläk. tilava parvi + wc (6 henk. sopii). Rinne 2 km, Eelin kauppa 2 km. Nettimökki ID 861, tai Facebook Yllästunnelma. Koksitie 4 A 4. Soittele 040 547 0986 Pekka Tallgren, Tornio.

Huoneisto Vuokatin Katinkullassa hiihtolomaviikolla 9 (pe 23.2.–2.3.2018) täysin varustettu, liinavaatteet ym., max 8 hengelle. Rinteille 2–3 km, kylpylä, Angry Birds, ym. Lisätietoja: makela.antti@netikka.fi tai puh. 050 584 8432.

Ylläksen Äkäslompolossa viikko 14, vaihtopäivä la klo 16. Kelohongasta rakennettu, **hyvin varustettu paritalo**, jossa olohuone ja keittiö + mh + pesuhuone + sauna = 44 m², lisäksi parvi 16 m². Makuupaikkoja 6. Etäisyys Äkäshotelliin noin 300 m, ladulle 100 m, rinteeseen 3,5 km, kauppaan noin 1 km. Rinteisiin pääsee ski-bussilla. Vuokra sisältää liinavaatteet, takkapuut ja loppusiivouksen. Kuvat ks. Ylläksen lomaviikot. Tiedustelu: 050 560 6437.

Vuokralle halutaan

APUA! Helsingin keskustassa omistamassani pienessä kaksiossa alkaa kh-remontti alkuvuonna 2018. Siksi työssäkäyvä tyttärenti tarvitsee n. 1 **kuukaudeksi pienen asunnon miel. keskustasta**. Jos voit AUTTAA, soita puh. 0400 200 615/Ritva.

KUNTOILUN KULMAKIVET:

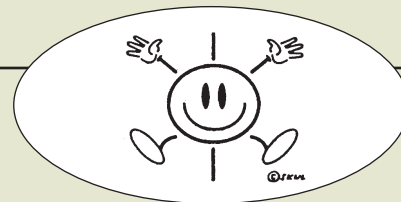
- Aloita verrytellen – lopeta venytellen
  - Käytä lihaksiasi – tarvitset niitä
  - Harjoita sydäntäsi – 3 x 30 minuuttia viikossa riittää
  - Kuntoile – hikoile ja hengästy
- Viikossa on 336 puolituntista – käytä niistä 3 kuntoiluun

Kuntosuorituksesi riittää puolen tunnin liikuntasuoritus päivää kohden.

Merkintälyhennyksiä:

Hiihto = H	Palloilu = P	Juoksu = J	Suunnistus = SU
Luistelu = L	Soutu = S	Pyöräily = PY	Aerobic = A
Uinti = U	Voimistelu = V	Kävely = K	Kuntosali = KU Muu = M

Kortti on voimassa vuoden 2018 loppuun.
Palauta täytetty kuntokortti tammikuun 2019 loppuun mennessä osoitteeseen Opetusalan Seniorijärjestö OSJ, Rautatörmäkatu 6, 00520 Helsinki.
Kuoreen merkintä "Kuntokortti".
Kuntokortti osallistuu Suomen Kuntourheiluliiton tilastoihin sekä OSJ:n palkintojen arvontoihin.

**KUNTOKORTTI
2018**

Nimi _____

Osoite _____

Vuosikokous **torstaina 15.2.2017 klo 13** OAJ:n toimistossa,
Kirkkokatu 33 B. Kokouksen alussa esitelmä ”Ruokavaliosta voi-
maa eläkeläisen arkeen?”

Turun seudun senioriopettajat ry:n

vuosikokous pidetään **maanantaina 26.2. klo 14.00**, Turun suomenkielisen työväenopiston pienessä auditoriossa, Kaskenkatu 5. Käsitellään sääntömääräiset asiat ja valitaan edustajat OSJ:n vuosikokoukseen. Kahvitarjoilu klo 13.30. Tarjoilun vuoksi toivomme ilmoittautumiset 19.2. mennessä Eija Ketolalle ilmo.tso@gmail.com tai 050 528 1783. Tervetuloa!

Jokilaaksojen senioriopettajat ry:n

sääntömääräinen vuosikokous pidetään **Kaustisella** Kansanlää-
kintäkeskuksessa **pe 23.2.2018 klo 14.00–16.00**. Lounas klo
13.00. Tervetuloa!

Länsi-Pohjan senioriopettajat ry:

sääntömääräinen vuosikokous **to 22.2.2018 klo 12.30 (-15)**,
Tornion kaupungintalon valtuustosalissa 9. kr. Ruokailemme kau-
pungintalon ravintolassa ennen kokousta klo 12.00–12.30 (vapaa-
ehtoinen). Ruokailun vuoksi ilmoittaudu Rajalle tai Marjatalle ma
19.2. mennessä. Maksu ravintolan kassalle. Tervetuloa!

Vuosikokouksen jälkeen hallituksen JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS,
2/2018

Läntisen Keski-Suomen senioriopettajat ry:n

vuosikokous pidetään **torstaina 15.2.2018 klo 13.00** Keuruun kulttuuritalo Kimaran lämpiössä. Käsitellään sääntöjen 7 §:n mukaiset asiat ja valitaan edustajat OS:n vuosikokoukseen. Tervetuloa!

Vuosikokous/ 10-vuotisjuhlakokous:

Saarijärven seudun opetusalan seniorit ry:n

vuosikokous pidetään **ti 6.2.2018 klo 13** Saarijärven kaupungintalon Rahkola-salissa. Käsitellään sääntömääräiset asiat sekä yhdistyksen nimenmuutos. Yhdistyksemme täyttää 10 vuotta, juhlistamme sitä täytekkäkkävein ja pienellä ohjelmalla. Tervetuloa juhlaavuosiokoukseen!

Jyvässeudun senioriopettajat ry:n

vuosikokous **ma 26.2.2018 klo 13** NNKY:llä Puistotori 4. Esillä sääntöjen mukaiset asiat. Aluksi musisoi barokkiorkesteri. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Lahden seudun senioriopettajat ry:n

vuosikokous pidetään **keskiviikkona 7.2.2018 klo 13.00** Villa Wanhan Lahden tiloissa, osoitteessa Hämeenkatu 18, Lahti. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Ennen vuosikokousta Villan Wanhan Lahden esittely, jonka jälkeen kokoustilassa kahvit. Ulko-ovi avataan Hämeenkadulla klo 12.55–13. Ilmoittautuminen tarjoi-
lun vuoksi Elmalle 1.2. mennessä [elma.koivusaari\(at\)elisanet.fi](mailto:elma.koivusaari(at)elisanet.fi) tai 050 582 2046. Tervetuloa!

Hallitus

Seinäjoen Senioriopettajat ry:n

sääntömääräinen vuosikokous pidetään **ke 21.2.2018 klo 13**
Hotelli Almassa, Ruukintie 4, Seinäjoki. Kokouksessa käsitellään
sääntömääräiset vuosikokousasiat. Kokousta edeltää lounas klo
12. Tervetuloa!

Hallitus

Raahen Seudun Senioriopettajat ry:n

sääntömääräinen vuosikokous pidetään **8.2.2018 klo 13** Kreivin-
ajassa. Esillä sääntömääräiset vuosikokousasiat. Kahvitarjoilu.
Tervetuloa!

Hallitus

KK	PÄIVÄ																															Pist.	VUOSI:
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
1																																	Talvijakso 1.1.–30.4.
2																																	
3																																	
4																																	
5																																	Kesäjakso 1.5.–31.8.
6																																	
7																																	
8																																	
9																																	Syysjakso 1.9.–31.12.
10																																	
11																																	
12																																	
																																	Yht.

SENIORIOPETTAJA-LEHDEN GOLFMATKAT

TALLINNA 20.–22.4.2018

perjantai–sunnuntai, 3 matkapäivää, 2 yötä

Solo Sokos hotel Estoria ****

Solo Sokos Hotel Estoria sijaitsee aivan Tallinnan ytimessä. Virukeskukseen pääsee suoraan hotellista sisäkautta. Hotelli tarjoaa modernit ja värikkäät huoneet.

Laivamatkat:

20.4.2018	Tallink Megastar Helsinki–Tallinna	10.30–12.30
22.4.2018	Tallink Megastar Tallinna–Helsinki	13.30–15.30

20.4. perjantai:

laivamatka Tallinaan, kierros Niitvälja Golf-kentällä

21.4. lauantai: kierros Estonian Golf & Country Clubin kentällä.

22.4. sunnuntai: paluumatka

Lähtö hotellista klo 12.00, laivamatka Tallinna–Helsinki.

Matkan hinta: 399 €/hlö golffarit, 198 €/hlö ei-golffarit

Hintaan sisältyy:

- edestakainen laivamatka Hki–Tallinna yllä mainitun aikataulun mukaan
- 2 yön majoitus 4 tähden hotellissa jaetussa kahden hengen huoneessa
- bussikuljetus omalla tilausbussilla Tallinnassa satama–Niitvälja–hotelli, hotelli–Estonian Golf & Country–hotelli, hotelli–satama
- kierros kummallakin kentällä

Lisämaksusta:

- yhden hengen huone 110 €/2 yötä
  - ateriat laivalla: menomatkalla meriaamiainen 16,50 €/hlö; paluumatkalla buffetilallinen 25 €/hlö
  - hytti 35 €/hytti/suunta
- Perimme palvelumaksun 12 €/varaus.

ESTORIL PORTUGALI 20.–27.10.2018

lauantai–perjantai, 8 matkapäivää, 7 yötä

Palacio Estoril Hotel Golf & Spa *****

Yksi Portugalin maineikkaimmista hoteleista on vuonna 1930 rakennettu, täysin 2007 remontoitu tyylikäs hotelli sijaitsee Estorilin sydämessä, kävelymatkan päässä rannalta, Casinolta ja ravintoloista. Hotellin oma golfkenttä 5 min.

Eleganteista huoneissa ilmainen wifi, satelliitti tv, kylpytakit ja tossut, hiustenkuivaaja, minibaari ja tallelokero. Hotellissa on runsaasti palveluita mm. 2 ravintolaa, 2 baaria, kylpylä, ulko- ja sisäallas, kuntosali, poreallas.

Lennot:

20.10.2018	TP 791 Helsinki–Lissabon	07.00–09.55
26.10.2018	TP 792 Lissabon–Helsinki	23.25–06.00 (27.10.2018)

Matkan hinta: 1440 €/hlö golffarit, 1399 €/hlö ei-golffarit

Hintaan sisältyy:

- edestakainen lento Hki–Lissabon TAP:n turistiluokassa
- 6 yön majoitus 5 tähden hotellissa jaetussa kahden hengen huoneessa
- bussikuljetus lentoasema–hotelli Lissabonissa
- kuljetus hotellista golfkentälle
- 5 kierrosta golfkentällä
- puolihoito (aamiainen, illallinen) hotellissa

Lisämaksusta: yhden hengen huone 440 €/6 yötä
Perimme palvelumaksun 12 €/varaus.

Varaukset: Matkavekka, Tuula Toura,
tuula.toura@matkavekka.fi tai 020 120 4083

Vastuullinen matkanjärjestäjä:

Matkavekka – Primera Travel A/S

SENIORIOPETTAJA-LEHDEN LUKIJAMATKA

MOLDOVAAN 13.–17.9.2018

Chisinau – Orheiul Vechi – Cricova

Pikkuruinen Moldova on yksi Euroopan kummallisimmista maista. Siellä massaturismista ei ole tietoaakaan, edes vehreiden puistojen koristamassa pääkaupungissa Chisinaussa.

Moldovan tasavallan kautta kulkee tärkeä kulkuväylä Aasian ja Euroopan välillä. Maata ovat hallinneet niin roomalaiset, hunnit, bulgaarit kuin myös ottomaanit ja Neuvostoliittokin.

A=aamiainen, L=lounas, P=päivällinen

Helsinki – Chisinau

1. päivä, torstai 13.9. Lähtö Helsingistä klo 13.25 Istanbulin kautta Chisinauhun, jonne saavumme klo 20.40. Majoitumme 4 yöksi kaupungin keskustaan ensimmäisen luokan Radisson Blu Leograd -hotelliin (*:~*~*). Iltpala hotellissa.

Chisinau

2. päivä, perjantai 14.9. Maan menneisyys ja nykyajan vaikutteet juontuvat suurelta osin sen naapurimaista Ukrainasta ja Romaniasta. Moldova on yksi Euroopan pienimmistä valtiosta. Tutustumme kaupunkikierröksellä pääkaupunki Chisinaun merkittäviin nähtävyyksiin. Näemme mm. kaupungin leveän pääkadun Stefan cel Mare hallintorakennuksineen, katedraalipuiston ja katedraalin, riemukaaren ja Tapani III Suuren muistomerkin. (A, L, P)

Orheiul Vechi ja Cricova

3. päivä, lauantai 15.9. Teemme kokopäiväretken kaupungin pohjoispuolelle. Ajamme Orheiul Vechin historialliselle ja arkeologiselle alueelle. Tutustumme alueen tärkeimpään nähtävyyteen, luolaluostariin. Luostarilta avautuva maisema jokilaaksoon on henkeäsalpaava. Vierailemme myös läheisessä Butucenin pikkukylässä ja pääsemme kokeilemaan perinteistä moldovalaista ruoanlaittoa.

Lounaan jälkeen käymme maan tunnetuimmissa viinikellareissa Cricovassa ja pääsemme maistelevaan paikan kuuluisia viinejä. Viinikellariluolastoja on yhteensä noin 120 km. (A, L)

Chisinau

4. päivä, sunnuntai 16.9. Meillä on koko päivä aikaa nauttia oma-toimisesti Chisinausta. Siihen on helppo tutustua kävellen, sillä etäisyydet ovat lyhyet ja hotellimme sijaitsee erinomaisella paikalla lähellä katedraalipuistoa. Monet Chisinaussa vierailevat lähtevät päiväretkelle itsenäiseksi julistautuneeseen Transnistriaan. Transnistria on noin 200 km pitkä ja 20 km leveä Ukrainaan rajoittuva alue, joka itsenäistyi Moldovasta yksipuolisesti. Yksikään maa ei ole tunnustanut sitä. Suomen Ulkoasiainministeriö ei suosittele matkustamista Transnistriaan ja Olympia Kaukomatkatoimisto noudattaa samaa linjausta. Illalla nautimme jäähyväispäivällisen. (A, P)

5. päivä, maanantai 17.9. Aamiaisen jälkeen on kuljetus kentälle. Lentomme lähtee klo 10.20 Istanbulin kautta Helsinkiin, jonne saavumme klo 18.05. (A)

Matkan hinta 1.190 €

(sis. lento- ja turistiverot sekä muut viranomaismaksut 213 €)
Lisämaksu yhden hengen huoneesta **160 €**

Matkan hintaan sisältyvät:

- reittilennot turistiluokassa
- lentokenttäkuljetukset matkakohteissa
- majoitus kahden hengen huoneissa ohjelmassa mainitussa tai vastaavassa hotellissa
- aamiaiset sekä muut ohjelmassa mainitut ateriat (2 lounasta ja 2 päivällistä ruokajuomineen)
- ohjelmassa mainitut kuljetukset ja retket pääsymaksuineen
- palvelupalkkiot ja kantajamaksut hotellissa
- lento- ja turistiverot sekä muut viranomaismaksut
- juomarajat paikallisoppaille ja bussinkuljettajille
- suomalainen matkajohto

Tämän matkan hinnoittelu perustuu euroon. Passin tulee olla voimassa vielä 6 kuukautta matkan jälkeen. Matka ei sovellu liikunta-rajotteisille. Ryhmän minimikoko on 15.

Ilmoittautuminen ja maksut

Matkalle ilmoittaudutaan Olympia Kaukomatkatoimistoon puh. 09 696 2770 / olympia@olympia.fi. Ennakkomaksu 250 € erääntyy viikon kuluttua varauksesta. Matkan voi varata myös nettisivuiltamme, jolloin ennakkomaksu maksetaan varauksen yhteydessä. Lopulaskun eräpäivä on 35 vrk ennen matkan alkua. Noin 6 viikkoa ennen matkaa lähetämme toimintaohjeet, jossa on hyödyllistä tietoa matkalle valmistautumisesta.

Vastuullinen matkanjärjestäjä: Olympia Kaukomatkatoimisto
Yrjönkatu 9, 00120 Helsinki p. 09 696 2770 • www.olympia.fi

SENIORIOPETTAJA-LEHDEN LUKIJAMATKA

ISLANTIIN 10.–14.5.2018

Harvaan asuttu, karun kaunis Islanti on vastakohtien maa. Tuli ja jää, myyttiset vastavoimien vertauskuvat, ovat täällä alati läsnä, kuten myös geysirit ja kuumat lähteetkin. Nähtävää löytyy niin luonnon kuin kulttuurin ystäville. Toisaalla höyryä kuuma lähde ja toisaalla kimmeltää jäätikkö. Islannin kulttuurin juuret juontavat Norjaan ja viikinkeihin. Tervetuloa unohtumattomalle matkalle!

MATKAOHJELMA

Torstai 10.5. Tervetuloa Reykjavikiin

Icelandairin suora lento Helsingistä Reykjavikiin klo 8.45–9.10. Kentällä on vastassa suomenkielinen opas bussin kanssa. Ajomatka kentältä keskustaan kestää noin 45 minuuttia ja sen aikana näemme Islannin ainutlaatuista luontoa.

Päivä jatkuu **kaupunkierroksella**. Pienestä koostaan huolimatta kaupungissa on paljon nähtävää. Kierroksen aikana näemme mm. vanhakaupungin, ulkoapäin Parlamenttitalon, katedraalin, satama-alueen, kansallismuseon, Laugadalurin uima-altaan, Asmundur Sveinssonin veistospuutarhan sekä kaupungin tunnuksen Hallgrímskirkjan. Yhteinen lounas, jonka jälkeen kuljetus hotelliin ja majoittuminen. Ilta vapaata aikaa.

Perjantai 11.5. Blue Lagoon

Tänään pääsemme rentoutumaan oppaan johdolla laavakenttien keskelle kuuluisaan **Siniseen Laguuniin**, jonka vesi on n. +35-asteista, vaaleansinistä, mineraalipitoista ja terveellistä iholle. *National Geographic* -lehti on nimennyt Blue Lagoonin yhdeksi maailman ihmeistä. Pyykkeet saamme paikan päältä. Kyllyn jälkeen nautimme herkullisen lounaan laguunin ravintola Lavassa. Sisäänpääsypakettiin kuuluu myös cocktail ja kasvonaamio. Retken kesto 5 tuntia, jonka jälkeen kuljetus hotelliin.

Halukkaille illalla jo kuudetta vuotta pyörivä yhden miehen show "How to become Icelandic in 60 minutes" Harpan konserttitalolla. Liput lisämaksusta, varataan etukäteen.

Lauantai 12.5. Harpan konserttitalo

Päivän ohjelmassa on tutustuminen **Harpan konserttitaloon**, jossa teemme opastetun kierroksen. Vuonna 2011 valmistunut upea konserttitalo näyttää loisteliaalta lasipalatsilta. Sisällä ulkoseinien läpi suodattuva kirkas luonnonvalo ja mustaa laavakiveä muistuttavat seinät luovat upean kontrastin.

Loppupäivä omaa aikaa tutustua Reykjavikiin. Mielenkiintoisia tutustumiskohteita ovat mm. Kansallismuseo, Saga-museo tai vaikka valasnäyttely. Islannin vanhimmassa panimo Ölgærdinissa pääset panimokierrokselle ja voit maistella paikallisia oluita.

Sunnuntai 13.5. Kultainen Kolmio -retki

Aamiaisen ja lähtö oppaan johdolla Islannin suosituimmalle **Kultaisen kolmion -kokopäiväretkelle**, jonka aikana näemme kuuluisat geysirit eli kuumat lähteet sekä Gullfossin mahtavan vesiputouksen. Kuumien lähteiden alueella suihkuu Islannin aktiivisin geysiri, Strokkur 5–10 minuutin välein. Geotermisellä alueella kuplivat myös muta-altaat ja höyryävät maanalaiset lähteet. **Gullfossin vesiputouksen** koko ihmetyttää ja se on yksi maan kauneimmista.

Thingvellirin luonnonpuistossa kokoontui vanha viikinkien parlamentti jo 900-luvulla. Puisto sijaitsee Euraasian ja Pohjois-Amerikan mannerlaattojen erkanemiskohdassa, ja alueella on hieno hautavajoama. Lounas nautitaan Geysirin alueella. Retkellä on kävelyä. Päiväretken kesto noin 8,5 tuntia. Paluu illaksi hotelliin.

Maanantai 14.5. kotimatka

Kuljetus lentoasemalle aikaisin aamulla, matkalle mukaan aamiaispussit. Icelandairin lento Reykjavik–Helsinki klo 7.30–13.50.

Majoitus: Center Hotel Midgardur

Reykjavikin pääostokadulla Laugavegurilla sijaitsevassa Center Hotel Midgardur -hotellissa on oma baari ja ravintola sekä ilmainen wifi. Reykjavikin keskustan päänähtävyydet ovat vain muutama minuutin kävelymatkan päässä kuten myös kaupat, ravintolat ja baarit. Huoneissa on internet yhteys, TV, suihku, hiustenkuivaaja, minibaari ja tallelokero.

Matkan hinta 1460 €/hlö, kun ryhmässä on min. 20 lähtijää

Matkan hintaan sisältyy: Icelandairin suora lento Helsinki–Reykjavik–Helsinki lentoveroineen, majoitus jaetussa 2-hengen huoneessa aamiaisella, 3 x lounas, retket ja sisäänpääsy matkaohjelman mukaisesti, suomenkielisen paikallisoppaan palvelut matkakohteissa ohjelman mukaan, toimisto- ja palvelumaksut

Lisämaksusta: Yhden hengen huone (=kahden hengen huone yhden hlön käytössä) 440 €, esitysliput Harpassa ja ruokajuomat. Pidätämme oikeudet mahdollisiin hinta-, aikataulu- ja ohjelmamuutoksiin. Hinnat perustuvat joulukuussa 2017 voimassa oleviin valuutta- ja verotietoihin. Matka edellyttää normaalia liikuntakykyä.

Varaukset ja lisätiedot: Kon-Tiki Tours/MatkaSeniorit sähköpostitse info@kontiki.fi tai 09 466 300 tai verkkokaupassa www.kontiki.fi

Vastuullinen matkanjärjestäjä on kotimainen Oy Kon-Tiki Tours Ltd/MatkaSeniorit.

RAKASTETTU BRUGGE, "POHJOLAN VENETSIA" 3.–7.9.2018

*Rakastetulla Bruggella on monta lempinimeä. Arkkitehtuurinsa ansioista kaupunki on todellinen Flanderin kirkkaana loistava ja-
lokivi. Silmää hivelevän kauniit kanavat ja niissä uiskentelevat
joutsenet täydentävät tunnelmaa. Matkan aikana teemme kana-
varisteilyn Gentin kaupungissa, ihailimme Bruggen vanhaa keski-
aikaista keskustaa, vierailemme paikallisessa koulussa ja näemme
tuulimyllyjä sekä tutustumme maailmankuuluun Delta Works
-suistoalueen rakennelmaan, joka suojaa myrskyiltä ja tulvilta.*

3.9. – Kanavaristeily Gentin sydämessä

Aamulento Brysseliin, jossa suomenkielinen opas on ryhmää vas-
tassa. Lentokentältä suuntaamme Itä-Flanderin pääkaupunkiin
Gentiin, jonne ajamme idyllisten pikkukaupunkien ja kylien kautta.
Gentissä teemme kanavaristeilyn, jonka aikana ihailimme kauniita
keskiaikaisia kiltataloja, mahtavia kirkkoja ja historiallisia rakennuk-
sia. Nautimme lounaan ja jatkamme Bruggeen, jossa majoitumme
historiallisessa keskustassa sijaitsevaan Martin's Brugge -hotelliin.

4.9. – Bruggen kävelykierros ja Historium Brugge -museo

Aamiaisen. Aamupäivän kävelykierros vanhassa Bruggessä pereh-
dyttää meidät kaupungin historiaan. Koristeelliset kiltatalot porras-
päätyisine kattoineen, vaikuttava Provinciaal Hofin hallintorakennus
sekä Belfort-kellotorni ympäröivät Grote markt -keskusaukiota,
joka on alueen sydän. Tunnelmaltaan kotoista Burg-aukiota valvoo
puolestaan hieno kaupungintalo Stadhuis. Kuulemme tarinoita
Bruggen mielenkiintoisesta historiasta ja nykypäivästä. Nautimme
yhteisen lounaan, jonka jälkeen jatkamme Bruggen historiaan pe-
rehtymistä vaikuttavassa Historium Brugge -museossa.

5.9. – Kouluvierailu

Aamiaisen. Aamupäivällä vierailemme paikallisessa koulussa, jossa
tutustumme Belgian koulujärjestelmään. Seuraamme opetusta ja
keskustelemme opettajien kanssa. Nautimme lounaan, jonka jäl-
keen iltapäivä on vapaa omatoimiseen kaupunkiin tutustumiseen.

6.9. – Middelburg ja Deltawerken

Aamiaisen. Kokopäiväretki vie meidät Hollannin puolelle Zeelandiin,
joka on maakunta Alankomaiden lounaisosassa. Matkalla pysähdym-
me valokuvaustauolle tuulimyllyille. Maakunnan pääkaupungissa, vie-
hättävässä Middelburgissa teemme kävelykierroksen, jonka jälkeen
on aikaa omatoimiseen lounaaseen. Iltapäivällä vierailemme kuului-
salla Deltawerken tulvasuoja-alueella. Täällä sijaitsee useita rakennel-
mia, jotka on rakennettu vuosien 1950 ja 2002 välillä suojelemaan
suistomaan suuria alueita. Deltawerken on yksi suurimmista ihmis-
kunnan rakennelmista. Tulvakeskuksen näyttelyssä saamme kattavan
kuvan Hollannin tulvasuojelusta ja veden valtavasta voimasta. Illaksi
palaamme Bruggeen ja nautimme yhteisen läksiäisillallisen.

7.9. – Kotia kohti

Aamiaisen. Aamupäivällä on aikaa vaikkapa tulasiaostosten te-
koon. Iltapäivällä kuljetus Brysselin lentokentälle, josta iltalento
Helsinkiin.

Hotelli Martin's Brugge***

Erinomaisella paikalla Bruggen historiallisen keskustan sydämessä
sijaitseva viihtyisä hotelli.

Lennot/Finnair:

3.9.2018	Helsinki–Bryssel	07:40–09:20
7.9.2018	Bryssel–Helsinki	19:20–22:45

Hinta:

1295 EUR/henkilö/ kahden hengen huoneessa

Hintaan sisältyy:

Finnairin lennot Helsinki–Bryssel–Helsinki, lentokenttämaksut, 4
yön majoitus Bruggessä, matkaohjelman mukaiset ateriat (4 aami-
aista, 3 lounasta, 1 illallinen), matkaohjelman mukaiset kuljetukset,
retket ja sisäänpääsymaksut, suomenkielisen oppaan palvelut.

Lisämaksusta:

yhden hengen huone 240 EUR, ruokajuomat, matkavakuutus.

Matkaohjelma sitoumuksetta. Pidätämme oikeuden muutoksiin.
Matkan toteutuminen edellyttää minimiosallistujamäärää.

Varaukset:

OK-Matkat p. 09 2510 2050 tai myynti@okmatkat.fi

